

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ TUTANAK DERGİSİ

134 üncü Birleşim

10 Mart 1983 Perşembe

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	366
II. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ	366
1. — Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetki- leri Kanunu Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Kon- seyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/424; M. G. Konseyi : 1/391) (D. Meclisi S. Sayısı : 163; M. G. Konseyi S. Sayısı : 550)	366:386

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

24 Şubat 1983 Perşembe

İki oturum yapılan bu Birleşimde :
Hâkimler ve Savcılar Kanunu Tasarısı, (1/262)
(S. Sayısı : 548) kabul olundu.

Gelecek toplantının yapılacağı gün ve saatin sonradan tespit edileceği belirtilerek, Birleşime saat 17.55'te son verildi.

Necdet ÜRUĞ
Orgeneral
Millî Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 18,10

BAŞKAN : Orgeneral Kenan EVREN (Cumhurbaşkanı, Genelkurmay ve Millî Güvenlik Konseyi Başkanı)

ÜYELER : Orgeneral Nurettin ERSİN (K. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Tahsin ŞAHİNKAYA (Hv. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Oramiral Nejat TÜMER (Dz. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Sedat CELASUN (J. Gn. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

BAŞKAN — Millî Güvenlik Konseyinin 134 üncü Birleşimini açıyorum.

II. — KANUN, TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — *Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu.* (D. Meclisi : 1/424; M. G. Konseyi : 1/391) (D. Meclisi S. Sayısı : 163; M. G. Konseyi S. Sayısı : 550) (1)

BAŞKAN — Gündemimize göre, Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Tasarısının görüşmelerine başlıyoruz.

Tasarının Danışma Meclisince kabul olunan metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu, 550 sıra sayısıyla basılıp dağıtılmıştı.

(1) 550 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir.

İhtisas Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık temsilcileri yerlerini almışlardır.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum.

Bir açıklamada bulunacak mısınız?

TÜMGENERAL M. SUAT EREN (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği Koordinatörü) — Bir açıklamamız var efendim.

BAŞKAN — Buyurun.

TÜMGENERAL M. SUAT EREN (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği Koordinatörü) — Sayın Cumhurbaşkanım, halen yürürlükte bulunan Jandarma Kanunu 22 Haziran 1930 yılında meriyete girmiştir. Aradan geçen süre içinde ülkemizin nü-

fusu artmış, şehirleşme oranı yükselmiş, toplumu-
muzda önemli yapısal değişiklikler meydana gelmiştir.

Toplumun sosyal, siyasal ve ekonomik değer yar-
gılarında meydana gelen değişiklikler sonucunda fert-
lerin suç işleme oranı ve suçların nitelikleri de yeni
boyutlar kazanmıştır.

Ayrıca, daha sonra çıkarılan 926 sayılı Türk
Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 657 sayılı Dev-
let Memurları Kanunu, 1706 sayılı Jandarma Kanu-
nunun pek çok maddesini yürürlükten kaldırmıştır.
Bu durumun sonucunda kanun boşlukları doğmuş,
jandarmanın görevlerini yerine getirmesinin şekil ve
şartları değişmiştir.

Huzurlarınıza getirilen bu kanun tasarısı, ortaya
çıkan kanun boşluklarını doldurmak, jandarmanın
statüsünü günün şartlarına uygun hale getirmek, gö-
rev sahasını belirlemek ve jandarmayı her türlü olum-
suz baskılardan korumak amacıyla hazırlanarak Ya-
sama Meclisine sunulmuştur.

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 8 Temmuz
1982 tarihli 118 inci Birleşiminde görüşülerek ka-
bul edilen tasarının, Millî Güvenlik Konseyi komis-
yonlarındaki görüşmeleri tamamlanmış olup, tensip-
lerinize sunulmaktadır.

Arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Tümü üzerinde başka söz almak isteyen var mı?
Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Ka-
bul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Tasarısı

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti
Jandarma Teşkilatının görev, yetki ve sorumlulukla-
rına, hizmetin gerektirdiği bağlılık ve ilişkilere, teş-
kilat ve konuşa ait esas ve usulleri düzenler.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde söz almak
isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...
Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanun, Jandarma Teşkilatın-
daki karargâh, birlik ve kurumlar ile buralarda hiz-
met gören personeli ve bunlarla ilgili faaliyet ve esas-
ları kapsar.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak
isteyen?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...
Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

Tanım

MADDE 3. — Türkiye Cumhuriyeti Jandarması
emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını
sağlayan ve diğer kanun ve nizamların verdiği görev-
leri yerine getiren silahlı, askerî bir güvenlik ve kol-
luk kuvvetidir.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak
isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...
Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ KISIM

Konuş, Kuruluş, Görev, Sorumluluk ve Silah Kul-
lanma Yetkileri

BİRİNCİ BÖLÜM

Bağlılık, Konuş ve Kuruluş

Bağlılık

MADDE 4. — Jandarma Genel Komutanlığı,
Türk Silahlı Kuvvetlerinin bir parçası olup, Silahlı
Kuvvetlerle ilgili görevleri, eğitim ve öğrenim ba-
kımından Genelkurmay Başkanlığına, emniyet ve
asayiş işleriyle diğer görev ve hizmetlerin ifası yö-
nünden İçişleri Bakanlığına bağlıdır. Ancak Jandar-
ma Genel Komutanı, Bakana karşı sorumludur.

BAŞKAN — Bu, İKİNCİ KISIM'da «bağlılık»
yok; «Konuş, Kuruluş, Görev, Sorumluluk ve Silah
Kullanma Yetkileri» diye başlıyor. Halbuki, BİRİN-
CI BÖLÜM'de, «Bağlılık, Konuş ve Kuruluş» deni-
liyor. Oraya «bağlılık» kelimesini ilave etmek doğ-
ru olmaz mı? «Bağlantı» mı demek lazım, «bağlılık»
mı demek lazım?

TÜMGENERAL M. SUAT EREN (Millî Gü-
venlik Konseyi Genel Sekreterliği Koordinatörü) —
Sayın Cumhurbaşkanım, biz «bağlılık» olarak ifade

ettik. Buyurduğunuz gibi yukarıdaki kısma da «bağlılık» kelimesini koymak lazım efendim.

BAŞKAN — Bir bağlantı koymak lazım. Aşağıda, «bağlılık» dendiği için, yukarıya da;

İKİNCİ KISIM

Bağlılık, Konuş, Kuruluş, Görev, Sorumluluk ve Silah Kullanma Yetkileri» diyebiliriz.

Evet, buyursunlar efendim.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Efendim, burada son satırda; «Ancak Jandarma Genel Komutanı, Bakana karşı sorumludur» denmektedir. «İçişleri Bakanına karşı sorumludur» demek daha doğru olmaz mı acaba? Gerçi mana bakımından aynı şeyi ifade ediyor ama...

BAŞKAN — Tabii İçişleri Bakanlığına bağlıdır; ama artık bir daha «işçileri» demeyelim oraya. Çünkü kelimeler birbirine çok yakın.

Başka var mı efendim 4 üncü madde üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Maddeyi bu şekilde oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum:

Konuş, kuruluş

MADDE 5. — Jandarma Genel Komutanlığı Teşkilatı; görevin özelliği ve Türk Silahlı Kuvvetlerindeki esaslara uygun olarak kendi kuruluş ve kadrolarında gösterilir.

Jandarma Genel Komutanlığının kuruluş ve kadrolarıyla konuş yerleri, Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca düzenlenir. Ancak seferberlik ve savaşta Kuvvet Komutanlıkları emrine girecek birliklerin kuruluş, kadro ve konuşmalarının düzenlenmesinde Genelkurmay Başkanlığının onayı alınır.

Emniyet ve asayiş ile görevli jandarma birliklerinin kuruluş ve konuşmalarının düzenlenmesinde zorunlu haller dışında mülki taksimat esas alınır. Ancak hizmette verim ve etkinliğin sağlanması amacıyla birden çok ili içine alan bölgelerde teşkilatlanma da göz önünde bulundurulur.

BAŞKAN — 5 inci madde üzerinde söz almak isteyen?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ BÖLÜM

Görev, Hizmet Sınırı ve Sorumluluklar
Jandarma Genel Komutanının görev ve sorumluluğu

MADDE 6. — Jandarma Genel Komutanı tüm jandarma teşkilatının komutanıdır.

Teşkilatın sevk ve idaresinden, kanun ve nizam hükümlerinin icrasını sağlamaktan, bunlara dayalı olarak verilen emir ve kararların yapılmasından sorumludur.

BAŞKAN — 6 ncı madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum:

Jandarmanın genel olarak görevleri

MADDE 7. — Jandarmanın sorumluluk alanlarında genel olarak görevleri şunlardır.

a) Mülki görevleri;

Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korunmalarını yapmak.

b) Adli görevleri;

İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmek.

c) Askeri görevleri;

Askeri kanun ve nizamların gereği görevlerle Genelkurmay Başkanlığınca verilen görevleri yapmak.

d) Diğer görevleri;

Yukarıda belirtilen görevler dışında kalan ve diğer kanun ve nizam hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı emir ve kararlarla Jandarmaya verilen görevleri yapmak.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

HAKİM ALBAY M. SUAT KOÇER (İhtisas Komisyonu Üyesi - İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, tahkik görevini de mülki görev olarak mütalaa ettiğimiz takdirde, Memurun Muhakemat Kanunu hükümlerine göre, önce muhakik tayin edilmesi, sonra ilçe, il idare kurulları kararlarının alınması, bu kararlara itiraz ve dolayısıyla Danıştaya kadar gitmesi için yapılacak soruşturmanın bu safhalardan geçmesini beklemek gibi büyük

bir sakınca doğacaktır. Tahkik görevi, zaten jandarmaya 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 154 üncü maddesinin iktizası olarak verilen ve savcı adına yapılan görevdir. Onun için tahkik işleminin, adli görev meyanına dahil edilmesi ve mülki görev kavramından yalnız «Tahkik» kısmının çıkarılmasının uygun olacağını tensiplerinize arz ederim.

BAŞKAN — Yani o zaman şöyle mi olacak:

«a) Mülki görevleri;

Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı men ve takip etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korunmalarını yapmak.» Buradan «Tahkik»i çıkardık, değil mi?

HAKİM ALBAY M. SUAT KOÇER (İhtisas Komisyonu Üyesi - İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim.

BAŞKAN — O zaman adli görevler kısmının nesine koyacağız?

HAKİM ALBAY M. SUAT KOÇER (İhtisas Komisyonu Üyesi - İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Adli görevlerin başına, «Kaçakçılığın tahkiki ile işlenmiş suçlarla» diye oraya konması lazım.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Kaçakçılık dahil işlenmiş suçlarla» diye olması lazım.

BAŞKAN — Hayır, «İşlenmiş suçlarla» tabiri var zaten.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Kaçakçılık dahil, işlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak.» Tahkik bunun içine giriyor zaten.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Hayır, kelime önemli. Tahkik kelimesinin konması gerekir.

BAŞKAN — «Kaçakçılığın tahkiki ve işlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmek» değil mi?

HAKİM ALBAY M. SUAT KOÇER (İhtisas Komisyonu Üyesi - İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim.

BAŞKAN — 7 nci maddenin (a) ve (b) fıkralarını değişik şekliyle tekrar okutuyorum :

«a) Mülki görevleri;

Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı men ve takip etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korunmalarını yapmak.

b) Adli görevleri;

Kaçakçılığın tahkiki ve işlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmek.»

BAŞKAN — Bu suretle mülki görevler arasındaki «Tahkik» görevini oradan çıkardık, adli görevler içerisine soktuk.

Buyurun.

HAKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, izin verirseniz şöyle bir mahzur doğacak: Kanunla kaçakçılığın tahkik görevi münhasıran jandarmaya verilecek olursa, bu, sanki adli görev yapmak durumunda olan cumhuriyet savcıları dışında özellikle ona bu görev verilmiş manasını kazanmaktadır. Halbuki hiçbir şey denmeden fıkra bırakılsaydı, zaten işlenmiş suçların tahkik görevi kanunlarla verileceği için, savcı veya diğer görevlilerce verilecek tahkik görevini otomatik olarak jandarma yapacaktır. Ayrıca burada kaçakçılığın belirtilmesine gerek yoktur.

BAŞKAN — Ne diyorsunuz?..

HAKİM ALBAY M. SUAT KOÇER (İhtisas Komisyonu Üyesi - İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, biz kanunu hazırlarken zaten kaçakçılığın men, takip ve tahkikini mülki görevler içerisine dahil etmemiştik. Çünkü, önleyici zabıta görevi içerisinde kaçakçılığın men ve takibi vardır. Adli görev içerisinde kaçakçılığın tahkiki vardır. Biz sadece 3 üncü maddede, jandarmanın tanımını yaparken, jandarmanın kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmekle yükümlü olduğunu orada belirtmiştik. Fakat burada uygulanacak usuller yönünden mülki ve adli görevi de yaparlarken, jandarma mensuplarının işlemiş oldukları suçlarda uygulanacak olan kanunî prosedür ve tahkik, yapılacak işlemler usulü bakımından farklılıklar olduğundan, bu iki görevde de kaçakçılığın men ve takibinin olmasının ve «Tahkik» kelimesinin hiç konulmamasının, doğrudan doğruya kollamakla bırakılmasının, adli görevler içerisinde de eski yazılış şeklinde kalmasının daha uygun olacağını tensiplerinize arz ediyorum.

BAŞKAN — Buyurun.

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, iki hâkim arkadaşımın söylediklerine ilave olarak bir açıklama yapmak istiyorum.

Biz, 1930 yılında çıkarılan Jandarma Kanununu yeniliyoruz. Bu kaçakçılık görevi 1956 senesinde Hudutlar Gümrük Muhafaza Komutanlığından jandar-

maya devredildiği zaman çıkarılan 6815 sayılı Kanunda 1 inci madde şöyle: «Sınır, kıyı ve karasularımızın emniyet ve muhafazası ve gümrük bölgesinde kaçakçılığın men, takip ve tahkik görevi Dahiliye Vekâletine devredilmiştir. Bu görev Vekâletçe Jandarma Genel Komutanlığı kanalı ile ifa olunur.»

6815 sayılı Kanun halen yürürlüktedir Sayın Cumhurbaşkanım. O, özellikle kaçakçılığın men, takip ve tahkikini jandarmaya vermiştir. Hâkim arkadaşımın söylediği gibi, mülki görevlerde bu kaçakçılıktan hiç bahsetmemek daha uygun olur kanaatindeyim. «Emniyet, asayiş ve kamu düzenini sağlamak» deyince, bu tabir bütün kanunları kapsıyor. Bunları sağlamak, korumak, kollamak ve diğerleri... Aşağıda da zaten «İşlenmiş suçlar» deyince, bu da yine hepsini kapsıyor. Özellikle buraya «Kaçakçılık» kelimesini koymakla biraz da şüphe arz ediyor; çünkü jandarmaya görev veren daha yüzlerce kanun var. O zaman hepsini burada saymak gibi bir durum ortaya çıkıyor. Uygun görürseniz, bu «Kaçakçılık» tabirini buradan çıkarırsak bu münakaşayı da bu şekilde ortadan kaldırırsak kanısındayım.

Arz ederim.

BAŞKAN — Evet. Çünkü kaçakçılığın men, takip ve tahkiki 6815 sayılı Kanunla jandarmaya verilmiş.

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Özellikle verilmiştir, halen yürürlüktedir.

BAŞKAN — Zaten (b) fıkrasında da, «İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak» dediğine göre, yalnız 6815 sayılı Kanunla değil; daha çeşitli, yüzlerce görevi var, tebliğ görevi var; değil mi?

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Arz edeyim Sayın Cumhurbaşkanım.

Mesela PTT hatları tahrip edildi, bir köprü tahrip edildi, hırsızlık oldu, hayvan hırsızlığı veya bir soygun oldu; bunların hepsi ayrı ayrı kanunlarla jandarmaya verilen görevlerdir. Biz burada bunları genel ifade içerisinde belirtmiştik; fakat bu kaçakçılık buraya özellikle girince, onun için biraz terslik oldu. Haddi zatında kaçakçılığın men, takip ve tahkiki bize özel bir kanunla verilmiş; bu kanun da, arz ettiğim gibi halen yürürlüktedir.

BAŞKAN — Yarın, öbür gün kaçakçılığın men ve takibi için ayrı bir teşkilat kurar isek, ki öyle bir çalışma da var, o zaman bu kanunda da değişiklik yapmak gerekir.

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, «Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak» diyoruz. Bu tabirin içerisinde bütün kanunlar var, kaçakçılık da dahil, o da düzeni bozan, asayiş bozan bir fiildir. Kanun değişse de kaçakçılık gene bu ifadenin içerisine girer. Bu kanıdayım.

BAŞKAN — Kaçakçılığın men ve takibi yalnız size ait değil ki; gümrükte de var, poliste de var.

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Pek tabii Sayın Cumhurbaşkanım, gümrükte de var, poliste de var. Hattâ Devletın diğer görevlilerine, mesela bir ebeye, bir doktora da ihbar vazifesi verilmiştir orada. Yalnız jandarmanın görevi değil.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Efendim, müsaade buyurur musunuz?..

Şimdiye kadar, bildiğiniz gibi, biraz evvel Kurmay Başkanının ifade ettiği şekilde, kaçakçılığın men, takip ve tahkiki görevi jandarmaya verilmiş. Filvaki bu görev numarası belirtilen kanunda açıklanmıştır; ama biz şimdi jandarmanın görevlerini gösteren yeni bir kanun getiriyoruz. O halde, biz bu kanunu çıkarırken kaçakçılığın men ve takibini jandarmanın görevleri arasından çıkaracaksak, ona bir diyeceğim yok. Ama bu görev jandarmada kalacaksa, bunu burada belirtmekte ben hiçbir mahzur görmüyorum.

Tahkik görevi, biraz evvel belirttikleri şekilde, adli görevler arasına alınabilir; daha teferruatlı olarak da konulabilir. Çünkü eskiden kanun vazı kaçakçılığın emniyet ve asayiş bozan fiillerin dışında görmüş olmalı ki, daima ayrıca ifade etmiştir. Jandarma teşkilatı için yeniden böyle bir kanun getirdiğimize göre, bu görevi tekrar kendisine vermekte bir mahzur yok. Şu andaki kanunlarda, söylediğiniz diğer kuruluşlar ve kurumlarda kaçakçılığın men ve takibi görevi yok, hiçbirisinde yok. Ama mesela ben söyleyeyim, MIT Müsteşarlığının kanununda kaçakçılığın men ve takibi görevi yoktur. Fakat özel olarak görev alınmıştır, yaparlar. Başka özel kuruluşlar da bunu yapabilirler. Bu bakımdan, jandarmanın görev ve sorumluluklarının belirtildiği bu kanunda, jandarma için bu görevi de burada tadat etmekte bana göre bir mahzur yoktur.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Cumhurbaşkanım, izin verir misiniz?..

Yirmiyedi senedir, otuz senedir jandarmanın ana görevlerinden birisi de kaçakçılığın men ve takibi görevidir.

ORGNERAL NURETTİN ERSİN — Tabii. O bakımdan başkası giremez oraya.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Jandarmanın koordinatörlüğünde belki...

BAŞKAN — Hayır, ona biz bir şey demiyoruz. Yani, elbette onun görevi.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Böyle olunca efendim, şimdiye kadar yazılmış bir şeyin, verilmiş bir görevin....

BAŞKAN — Yazılmamış, eski kanunda da yok.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Yirmiyedi senedir verilmiş efendim.

BAŞKAN — Jandarma Kanunu ile değil, 6815 sayılı Kanunla verilmiş.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Cumhurbaşkanım, jandarma için yeni bir kanun çıkarıyoruz. Binaenaleyh, ana vazifelerinden bir tanesini böylece ihmal edersek, «Yirmiyedi senedir jandarmanın görevleri arasında olan kaçakçılığın men, tahkik ve takip vazifeleri arasındaki tahkik görevi acaba kalktı mı, tahkiki kim yapacak?» diye bir sorun ortaya çıkacaktır. Şimdiye kadar bu, kanunda vardır; şu kanunda bu kanunda.

Ayrıca, 7 nci ayda kabul ettiğimiz Sahil Güvenlik Teşkilatının vazifeleri arasında da, hasseten jandarmanın bu vazife anlayışına paralel olsun diye, «Deniz yolu ile yapılan kaçakçılığın önlenmesi, izlenmesi ve suçlular hakkında gerekli işlemin yapılması ile ilgili esas ve yöntemler düzenlenmiştir» hükmünü kanunda belirtmişiz, bu görevi Sahil Muhafaza Komutanlığına vermişiz.

BAŞKAN — Yalnız, Sahil Muhafaza Komutanlığı yeni kurulan bir kuruluş olduğu için, 6815 sayılı Kanun çıkarılırken ona böyle bir görev verilmiş. Fakat 6815 sayılı Kanun bu görevi jandarmaya devretmiş. Biz 6815 sayılı Kanunu yürürlükten kaldırıyor muyuz?

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — 6815 sayılı Kanun, jandarmanın vazifesi ile ilgili bir kanun değil efendim, bir vazife devir kanunudur,

BAŞKAN — Eskiden gümrük muhafaza subayları diye ayrı bir teşkilat vardı. Ben bilirim onu. O

zaman teğmendik biz. Onlar vardı, onlar yapardı, jandarma yapmazdı. O kaldırılınca 6815 sayılı Kanunla hudutların korunması ile kaçakçılığın men ve takibi görevi jandarmaya verilmiştir.

ORGNERAL NURETTİN ERSİN — Aynı görev ona verildi.

BAŞKAN — Ona verildi. Doğrudur, buraya koyabiliriz. Kaçakçılığın men ve takibi zaten vazifesi. Bu hükmü buraya koyarsak «Niye koydunuz» demezler bize. Bu tartışma, «Tahkik» görevinden çıktı. Tahkik görevini de buraya koyalım mı, koymayalım mı? 6815 sayılı Kanunda jandarmanın kaçakçılığı men, takip ve tahkik görevi var mı, yok mu? Var. O halde niye çıkarıyoruz biz buradan?

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Gene eski yerine koyalım efendim, müsaade ederseniz.

ORGNERAL NURETTİN ERSİN — Mülki görevler, adli görevler diye ayrılmış; oradan çıkıyor tartışma.

BAŞKAN — Dediler ki, muhakemelerde bir avukat demiş ki, «Tahkik, mülki görevler arasında sayılmıştır; tahkik mülki görev değil, adli görevdir. Binaenaleyh, jandarma tahkik işini yapamaz.» Hâkimde, «Doğru, tahkik görevi mülki görevler arasında olamaz» der. «O yüzden bunu buradan çıkaralım» derler. Yoksa yazılış doğru: Men, tahkik ve takibi,

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Emrederseniz, tahkiki mülki görevleri arasından çıkarıp adli görevleri arasına yazalım. Ancak, demin yazdığımız şekilde değil de, «Kaçakçılık dahil» diyelim efendim. «Kaçakçılık dahil, işlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri...» İşlem deyince, zaten «Tahkik» otomatikman işlemin içine giriyor. İşlemler deyince tahkik de dahil oluyor.

BAŞKAN — Yalnız, burada «Men ve takip» der de «Tahkik»i koymaz isek, 6815 sayılı Kanun da hâlâ durursa, bu sonradan çıkan bir kanun olduğu için, «Tahkik»i buradan çıkarmışlar diyebilirler. Çünkü bir savcının yapacağı tahkik değil. Öyle değil mi? Savcının görevini mi yapacak; değil.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — İlk soruşturmayı yapacak.

HÂKİM ALBAY M. SUAT KOÇER (İhtisas Komisyonu Üyesi - İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, müsaade buyurur musunuz?

Şimdi görüştüğümüz Jandarma Kanununda, yürürlükten kaldırılan kanunlar arasında 6815 sayılı Kanunu saymıyoruz.

BAŞKAN — Evet, saymıyoruz.

HÂKİM ALBAY M. SUAT KOÇER (İhtisas Komisyonu Üyesi - İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Binaenaleyh, saymış olsaydık, burada görüştüğümüz Jandarma Kanununa emredilen hususların konulması zorunlu idi; mülki görev, adli görev, ne olursa olsun. Görüşmekte olduğumuz kanunda, 6815 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılan kanunlar arasında sayılmadığına göre, halen 6815 sayılı Kanun yürürlüktedir. 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununda sayılmasının özel maksadı, 6815 sayılı Kanundaki kıyı ve karasularındaki kaçakçılığın men, takip ve tahkik görevi jandarmaya verildiğinden, o kanunda jandarmaya verilmiştir; şimdi jandarmadan ayrılan özel bir güvenlik kuvveti ile Kanunla Sahil Güvenlik Komutanlığı kurulduğu için ve hatta 2692 sayılı Kanununun 24 üncü maddesinde «6815 sayılı Kanunun bu Kanuna aykırı hükümlerinin uygulanmayacağı» da özellikle vurgulanmıştır.

BAŞKAN — Bir dakika, Ben de diyorum ki bütün pürüz jandarmanın görevlerini «a) Mülki görevler», «b) Adli görevler», «c) Diğer görevleri» diye bölmekten çıktı. Öyle yapmayalım.

«Jandarmanın sorumluluk alanındaki genel olarak görevleri şunlardır:

a) Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek.

b) İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak.

c) Askerî kanun ve nizamların gereği görevlerle Genelkurmay Başkanlığınca verilen görevleri yapmak,

d) Yukarıda belirtilen görevler dışında kalan görevleri yapmak.»

Ne diye ayırdık «Mülki görev», «Adli görev», «Askerî görev», «Diğer görevleri» diye? Eski jandarma Kanununda da böyle ayrılmış mı idi?

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Nizamnamede var, kanunda yok Sayın Cumhurbaşkanı.

BAŞKAN — Kanunda yok.

KORGENERAL NURETTİN ERSİN — Kanun görevleri genel olarak vermiş.

BAŞKAN — Kanun görevleri verir; ama bu askerîdir, bu mülki, bu adlidir diye ayırmaz. Onu yönetmelikte ayırırsınız.

HÂKİM ALBAY M. SUAT KOÇER (İhtisas Komisyonu Üyesi - İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanı, arz edeyim müsaade eder seniz?..

Şimdi, 1706 sayılı Kanundan sonra çıkan gerek 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, gerekse Memurin Muhakemat Kanunu hep sonradan çıkan kanunlardır. Görev ayırımı yapılmadığı takdirde, bu suçlarda uygulanacak olan hukukî prosedürde farklılık var. Yani, mülki görevde evvela muhakkik tayin edilmesi, ilçe ve il idare kurullarında görüşüldükten sonra Danıştaya gitmesi şeklinde olur. Halbuki adli görevde doğrudan doğruya savcının ilk hazırlığı yaptıktan sonra, sadece zabıta amiri vasfında olan kimseler için doğrudan doğruya Adalet Bakanlığında izin istemesi, Adalet Bakanlığının gerektiğinde müfettiş göndermesi, tahkik ettirmesi. Görev ayırımı yapılmadığı takdirde bu hukukî prosedürde mutlaka çok noksanlıklar olacaktır.

BAŞKAN — Peki, eski nizamname yanınızda mı? «Nizamnamede ayrılmış» dediniz; orayı bir okuyun, «Görevler» kısmında.

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Şöyle : «Jandarmanın umumî emniyet ve asayiş korumaya müteallik ödevleri ikiye ayrılır:

Kanunlara, nizamname ve talimatnamelere ve bunlara müstenit hükümet emirlerine aykırı fiil ve hareketlerin yapılmasına mani olmak.» Buna, «Zabıta mania». «İşlenmiş olan suçlar hakkında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile diğer kanunlarda verilen vazifeleri yapmak», «Zabıtayı adliye» dir.

«Askerî» yi burada belirtmiyor, onu askerî görevi de...

BAŞKAN — Yok, demek orada da böyle bir ayırım yapılmamış ve bugüne kadar da mahkemelerde bundan dolayı bir aykırılık olmuş mu? Mesela, «Bu sizin göreviniz değildir, nasıl tahkik edersiniz, nasıl yaparsınız?» diyen olmuş mu?

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Burada hep umumî tabirler kullanıldığı için hepsini kapsıyor.

BAŞKAN — Biz de umumî bir tabir kullanıyoruz efendim. Yani niye bölmek zorundayız? Bugüne kadar bir sıkıntı mı doğdu mahkemelerde? «Kanunda sizin görevleriniz böyle adli, mülki ve askerî diye bölünmedi; binaenaleyh bunu yapamazsınız» diyen bir avukat, bir hâkim, bir savcı mı çıktı?

HÂKİM ALBAY M. SUAT KOÇER (İhtisas Komisyonu Üyesi - İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, mesele bunun çıkması konusunda değildir. Şimdi tatbik edilecek usul yönünden olan farklılıklardan dolayı biz görev ayrımı yaptığımız için, «Mülki görev, adli görev» diyoruz.

BAŞKAN — Yapmayalım diyorum.

HÂKİM ALBAY M. SUAT KOÇER (İhtisas Komisyonu Üyesi - İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Onu yapmak zorundayız efendim.

BAŞKAN — Neden zorundayız? Evvelce zorunluluk yoktu da şimdi nereden çıktı bu zorunluluk?

HÂKİM ALBAY M. SUAT KOÇER (İhtisas Komisyonu Üyesi - İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim, bu zorunluluk sonradan çıkan yasalarda...

BAŞKAN — Sonradan çıkan yasalarda böyle bir şey söylemedik, «İlla bu görevler spesifik olarak tayin edilir» dedik mi?

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, konu şuradan doğuyor efendim: Adli yargıya tabi suçlardan dolayı sivil mahkemelerde, askerî yargıya tabi suçlardan dolayı da askerî mahkemelerde değişik usullerle yargılama yapılacağı için, görevlerin mülki, idari, adli diye ayrılması zorunluluğu doğuyor. Bunların usulleri biraz sonra okunacak olan maddelerde görülecektir.

BAŞKAN — Var zaten orada okuduk onları.

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Komisyonu Üyesi) — Hangi görevlerin ifası sırasında işlenmişse, soruşturma usulü ve kovuşturma usulü değişik.

BAŞKAN — Disiplin işleri falan geliyor şimdi.

TÜMGENERAL M. SUAT EREN (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği Koordinatörü) — Yani 15 inci madde.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Eskisinde hiç böyle bir ifade yoktu efendim.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Kaldı ki, burada madde başında jandarmanın genel olarak görevinden bahsediliyor. Sonra buyurduğunuz gibi zabıta gibi bir sürü görevi var.

BAŞKAN — Bugüne kadar birçok kanunlarda biz birçok kuruluşlara görevler verdik. Hiçbir zaman bu görevleri böyle, «Eğitim görevleri, öğretim görevleri» falan diye vermedik; öylece verdik, böyle söyledik.

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bir örnek arz edeyim: Eğer cezaevlerinin dış korunması

nu mülki görevlerine yazmazsanız, bu yargının yorumuna kalır ve «Bu adli yargıyı ilgilendiren bir konu» denir, o şekilde değerlendirilir. Eğer burada mülki görevlerin arasına yahut idari görevleri arasına bunu sarahaten gösterirsek yargılama mercii ve usulü değişik olur.

BAŞKAN — Şimdiye kadar dememişiz.

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Komisyonu Üyesi) — Dememişiz; şimdiye kadar hep sivil yargıda olurdu bu, mülki görevi arasında sayardık. Adli yargıda olursa; bu sefer askerî yargı, sivil yargı sorunu çıkar.

BAŞKAN — Efendim tahkiki yapacak mı yapmayacak mı şimdi? Men, takip ve tahkiki yapacak mı yapmayacak mı jandarma? Eski kanun bunu vermiş.

HÂKİM ALBAY M. SUAT KOÇER (İhtisas Komisyonu Üyesi - İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Yine yapacak Sayın Cumhurbaşkanım,

BAŞKAN — Tamam, 6815'de vermemiş mi?

HÂKİM ALBAY M. SUAT KOÇER (İhtisas Komisyonu Üyesi - İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — 6815 yürürlükte olduğu için yine yapacak.

BAŞKAN — Bitti.

HÂKİM ALBAY M. SUAT KOÇER (İhtisas Komisyonu Üyesi - İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Hiç değişen bir tarafı yok. Bunu yapsak da yapmasak da 6815 sayılı Kanun yürürlükte kaldığı sürece tahkik görevini jandarma yapacak efendim. 1918 sayılı Kaçakçılık Kanununun ve 6815 sayılı Kanunun verdiği yükümlülük dolayısıyla jandarma tahkiki yapacaktır efendim.

BAŞKAN — Diyebilir mi, «Tahkik burada mülki görevler arasında sayılmış, böyle şey olmaz» diye?

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Müsaade ederseniz eski Nizamnamenin «Muhakeme Usulleri» bölümünü okuyayım Cumhurbaşkanım; neden jandarmanın görevlerinin bölünme hususu var?

Şöyle yazıyor eski Nizamname: «Jandarma subay, askerî memur, astsubay, uzman jandarma ve eratı Askerî Ceza Kanununda yazılı suçlarından dolayı 353 sayılı Askerî Muhakeme Usulü ve Yargılama Usulü Kanunuyla askerî mahkemelerde yargılanır.

Mülki vazifelerinden münbahiş veya bu vazifeleri ifa esnasında hâdis olan suçlardan dolayı jandarma hakkındaki kanuna göre tahkikat icra ve isnat edildikten sonra adli mahkemelere aittir.»

Şimdi burada mülki görev nedir? Yani mülki görev ifa edilirken tahkikat usulü ayrı, askerî görev yaparken ayrı, diğer adli görevi yaparken ayrı.

Diğerini de okuyorum: «Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 3006 sayılı Kanunla muaddel verilen ve bu kanun dairesinde kendilerinden istenen adliye müteallik vazife veya işlerde veya Cumhuriyet müddeiumumilerinin gerek şifahî ve gerekse yazılı talep ve emirlerini yapmakta sulistimal veyahut da ihmal ve terâhileri görülen zabıta amir ve memurları hakkında müddeiumumilikçe doğrudan doğruya takibatta bulunulur. Ancak, zabıta amirleri hakkında hâkimlerin vazifelerinden dolayı tabi oldukları muhakeme usulü tatbik olunur.»

Şimdi her görevde; mülki görevde tahkikat ayrı bir usul, adli görevde ayrı, askerî görevde ayrı. Biz bu görevleri eğer baştan tasvip etmezsek sonra bu tatbikat da karışır.

BAŞKAN — Peki, (d) bendinde «Diğer görevleri» başlığı altında dedik ki. «Yukarıda belirtilen görevler dışında kalan ve diğer kanun ve nizam hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı emir ve kararlarla jandarmaya verilen görevleri yapmak.»

Bunlar nereye girer şimdi?

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Onlar üçe bölünecek.

BAŞKAN — Demek ki kendiliğinden bölüyoruz.

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Evet, yeni kanunla bize verilecek görevlerden «mülki görev» tarifine girenler ona göre işlem görecektir, «adli görev» tarifine girenler adli hususlara göre, «askerî görev» tarifine girenler askerî hususlara göre olacak. Yani 53 senelik tatbikat bu efendim.

BAŞKAN — Ben de öyle diyordum; askerî görevi burada tarif etmeye gerek var mı? Şimdiye kadar edilmiş mi şimdi edelim?

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Askerî edilmeyebilir; fakat mülki ve adli görev olarak zaten nizamname ikisini yazmış Sayın Cumhurbaşkanım.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Tamam, orada var zaten.

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Eski nizamname ikisini almış, bu kalkıyor yürürlükten artık.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Yenisi gelecek.

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Sonra bir hususu daha müsaade ederseniz arz edeceğim efendim.

Esas kaçakçılığa ait kanun, 1918 sayılı Kanundur. Bu kanun, bütün Türkiye sathında jandarma dahil birçok güvenlik kuvvetlerine ve bazı ünitelere kaçakçılığı men ve tahkik görevini vermiştir. 6815 sayılı Kanun münhasıran sınır ve karasularında kaçakçılığı men, takip ve tahkik görevini jandarmaya vermiştir. Şimdi karasuları da Sahil Güvenlik Komutanlığına verildi. Yoksa yurt içindeki diğer bütün genel kaçakçılık, 1918 sayılı Kanuna göre hem jandarmaya, hem polise, hem bekçiye, hem diğer birçok ünitelere verilmiştir. Jandarma ile ilgili o men, takip tahkik lafzının geçtiği 6815 sayılı Kanun, yalnız sınır ve karasularındaki kaçakçılık görevinin men takip ve tahkikini belirtiyor.

BAŞKAN — Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununda da görevleri böyle böldük mü?

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Komisyonu Üyesi) — Evet.

BAŞKAN — Okuyunuz.

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Komisyonu Üyesi) — «Sahil Güvenlik Komutanlığının görevleri şunlardır :

A) Sahil ve karasularımızı korumak, güvenliğini sağlamak, ulusal ve uluslararası hukuk kuralları uyarınca hükümler haklarına sahip olduğumuz denizlerde bu hak ve yetkileri kullanmak.

B) 1. Deniz yolu ile yapılan her türlü kaçakçılık eylemlerini,

2. 25.4.1973 tarih ve 1710 sayılı Eski Eserler Kanununa aykırı eylemleri,

3. 18.12.1981 tarih ve 2565 sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununa aykırı eylemleri,

Önlemek, izlemek, sanıkları, (suçluları) yakalamak, gerekli işlemleri yapmak, yakalanan kişi ve suç vasıtalarını yetkili makamlara teslim etmek.

C) Liman sınırları dışında :

1. 19.4.1926 tarih ve 815 sayılı Türkiye Sahillerinde Nakliyatı Bahriye (Kabotaj) ve Limanlarda Karasuları Dahilinde İcraî Sanat ve Ticaret Hakkında Kanuna,

2. 9.4.1937 tarih ve 3222 sayılı Telsiz Kanununa,

3. 10.6.1946 tarih ve 4922 sayılı Deniz Can ve Mal Koruma Hakkında Kanuna,

4. 24.4.1939 tarih ve 1593 sayılı Umumî Hıfzı-sıhha Kanununa,

5. 3.5.1928 tarih ve 1234 sayılı Hayvanların Sağ-lık Zabıtası Hakkında Kanuna...»

BAŞKAN — Kaçakçılığın men ve takibi kısmını okuyunuz.

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Ko-misyonu Üyesi) — O en başta efendim : Deniz yolu ile yapılan her türlü kaçakçılık eylemlerini önlemek, izlemek, suçluları yakalamak, gerekli işlemleri yap-mak, yakalanan kişi ve suç vasıtalarını yetkili makam-lara teslim etmek.

BAŞKAN — «Gerekli işlemleri yapmak» diyorsu-nuz.

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Ko-misyonu Üyesi) — Evet.

BAŞKAN — Peki, bu da bir jandarma görevi ya-pıyor. Bu görev eskiden jandarmada idi. Şimdi bunu Sahil Güvenlik Komutanlığına verdik. Orada, «mül-kî görevler», «adli görevler», «askerî görevler» diye bölmedik, sadece (A) bu, (B) bu, (C) bu diye say-dık; görev böyle sayılır. Bu Kanunda niye görevleri bu şekilde bölüyor?

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Ko-misyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım burada da dolayısıyla bir bölünme var.

BAŞKAN — Dolayısıyla var. Yine dolaylı olarak (a) dakiler mülkî görevler oluyor, (b) dekiler adli görevler oluyor, (c) dekiler askerî görevler oluyor, (d) deki de diğer görevler oluyor. Ama başlık koyarsak deminki mahzur çıkıyor. Tahkiki siz mülkî görevler içine koydunuz, binaenaleyh «bu mülkî görev değil adli görevdir» diyen bir avukat çıkabilir. Oradan çı-karıyoruz adli göreve koyuyoruz; siz de diyorsunuz ki, «efendim oraya koyarsak adli iş yapamaz.» Aşağı tükürsen sakal, yukarı tükürsen bıyık. Nereye koyal-ım peki?... Haydi söyleyin nereye koyalım?...

Biriniz de diyorsunuz ki «hiç koymayalım.» Koy-mazsanız görevi içinde var zaten.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — «Adli görev» diye teklif ettiler efendim, oraya koyalım bit-sin; «adli görev» dediler, tamam.

BAŞKAN — Ya o, ya o; tahkik yapacak mı, yap-mayacak mı?... Vazifesi var mı, yok mu?...

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Ba-kanlığı Temsilcisi) — Biraz evvel sayın komutanları-mın arz ettikleri gibi «Kaçakçılık dahil, işlenmiş suç-larla» diye başlarsa, bu halledilir kanısındayım.

BAŞKAN — Tamam.

O halde (a) bendinde «tahkik etme» kelimelerini siliyoruz, (b) de «Kaçakçılık dahil, işlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak...» diyoruz değil mi?... Bunun içinde tahkiki de var, her-şeyi var.

Maddenin (a) ve (b) bentlerini bir kere daha oku-tuyorum :

«a) Mülkî görevleri;

Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, ko-rumak ve kollamak, kaçakçılığı men ve takip etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korumalarını yapmak.

b) Adli görevleri;

Kaçakçılık dahil, işlenmiş suçlarla ilgili olarak ka-nunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara iliş-kin adli hizmetleri yerine getirmek.»

BAŞKAN — Tamam.

Başka konuşmak isteyen var mı?...

Buyurun.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Şimdi (a) bendindeki «tahkiki» kaldırdık, aşağıda (b) ben-dinde «kaçakçılığı» dedik, fakat «tahkik» kelimesini yine burada söylemiyoruz. Mevzubahis olan diğer ka-nunda ise «Kaçakçılığın men, takip ve tahkiki» keli-meleri açık olarak konmuş oluyor. Burada bu keli-meyi kullanmıyoruz; kullanmaktan da neden çekini-yoruz onu bilemiyorum. Esas 6815 sayılı Kanun Jan-darmaya takip, men ve tahkik görevini vermiş. Fakat şimdi burada jandarmanın görevlerini sayarken «tah-kiki» koymuyoruz; tahtında müstetir olarak bu gö-revler arasındadır, diyoruz. Ben ondan endişe ediyorum.

BAŞKAN — Ben de onun için söylüyorum. 6815 sayılı Kanun bu görevi vermiş. Şimdiye kadar kimse karşımıza çıkıp da «siz bunu nasıl tahkik edersiniz» dememiş. 1956 senesinden beri yapılan bir iş. Hiçbir yerde bir sıkıntı çıkmamış, «niye sen bunu tahkik ediyorsun» diyen olmamış. Şimdi biz burada tutmu-şuz «tahkiki» koyalım mı, koymayalım mı, mülkî midir, adli midir, diye...

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Adli ise, o halde orada yapsın.

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Ko-misyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, 6815 sa-yılı Kanun sadece sınırlarda uygulamaya ilişkin bir kanundur. Sınırlarımız, malumları olduğu üzere, ya-sak bölge içindedir. Zaten jandarmadan başka ora-ya girmek, çıkmak, tahkikat yapmak mümkün değil.

O nedenle ve münhasır olarak «tahkik» kelimesi konmuştur. Tahkik, aslında yargıya taalluk eden bir konudur, yargılama merciinin bizzatı belli bir konuda tahkikat emri vermesinden sonra yapılacak bir işlemdir. Jandarmanın bu özelliği nedeniyle ve sadece sınırlar için verilmiştir.

Dikkatlerinize arz ederim efendim.

BAŞKAN — Polis bir olaya muttali olduğu ve ilk gittiği zaman tahkikat yapmıyor mu?...

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Hududa giremez efendim.

BAŞKAN — Hayır, hayır polis... Siz de, jandarma bölgesinde bir adam öldürme veya bir hırsızlık falan olduğu zaman hemen müdahale etmiyor musunuz?...

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Ediyoruz; o andan itibaren savcı muhatabımızdır, ona karşı sorumluyuz, bir adli görev yapıyoruz.

BAŞKAN — Onun namına yapıyorsunuz.

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Evet.

BAŞKAN — Bu da onun namına yapıyor. Nitekim, sonra bu madde gelecek. Bazen de savcının verdiği yetkiye dayanılarak gidip o görevi de yapıyor. Hatta ondan dolayı da Hâkimler ve Savcılar Kanununa tabi oluyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Efendim, buraya koymazsanız bu görevi...

BAŞKAN — Kaldırmışlar derler.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN «Bu görev kalkmış, ben yapmayacağım» diye çıkabilirler karşınıza.

BAŞKAN — Bence (a) nın içinde kalmalı bu. «... men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak...» Çünkü, 6815 sayılı Yasa vermiş bu vazifeyi.

ORGENERAL SEDAT CELASUN — Efendim, müsaade ederseniz bunların hepsi zabıtlara geçti, böyle kalsın.

BAŞKAN — Tabii.

İlk okunduğu şekliyle kalıyor.

7 nci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı. Yoktur.

Maddeyi, Komisyonun hazırladığı şekliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 inci maddeyi okutuyorum :

Jandarmanın sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halindeki görevleri

MADDE 8. — Jandarma birlikleri; Genelkurmay Başkanlığınca lüzum görülen hallerde sıkıyönetim, seferberlik ve savaş hallerinde gerekli olan bölümü ile Kuvvet Komutanlıkları emrine girer, kalan bölümü ile Jandarma Genel Komutanlığı emrinde normal görevlerine devam eder.

BAŞKAN — 8 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?... Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9 uncu maddeyi okutuyorum :

Hizmet sınırı

MADDE 9. — Kanun ve nizamlar ile bunlara dayalı olarak verilen emir ve kararların öngörmediği hiçbir görev jandarmadan istenemez. Ancak, jandarma subaylarına valilik ve kaymakamlığa, jandarma astsubaylarına da bucak müdürlüklerine geçici bir süre ile vekâlet görevi verilebilir.

BAŞKAN — 9 uncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı?... Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10 uncu maddeyi okutuyorum :

Jandarmanın görev ve sorumluluk alanı.

MADDE 10. — Jandarmanın genel olarak görev ve sorumluluk alanı; polis görev sahası dışı olup, bu alanlar il ve ilçe belediye hudutları haricinde kalan veya polis teşkilatı bulunmayan yerlerdir.

Jandarma, kendisine verilen görevlerin ifası ile ilgili olarak diğer güvenlik kuvvetleri ile işbirliği ve koordinasyonda bulunur.

Jandarma veya Emniyet Teşkilatı, kendi sorumluluk sahasında yetersiz kaldıkları veya kalacaklarının değerlendirilmesi halinde, mahallî mülkî amirler tarafından birbirlerinin sorumluluk sahaslarında geçici olarak görevlendirilebilirler.

Jandarmanın diğer güvenlik kuvvetleriyle işbirliği ve koordinasyon esasları, sorumluluk sahaslarının tespiti ile ilgili hususlar ve emir komuta ilişkileri yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN — Zannediyorum bizimde istediğimiz şekil bu idi, değil mi?...

TÜMGENERAL M. SUAT EREN (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği Koordinatörü) — Evet efendim.

ORGENERAL NECDET ÜRÜÇ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bir nokta var efen-

dim, çok eski bir şey; vilayet bir yere karakol kuruyor, jandarmada kalıyor. Yani o, İçişleri Bakanı ile Jandarma Genel Komutanının koordinesi ile oluyor. Ancak, «yönetmeliği» dersek her ay, her sene, ihtiyaç oldukça yönetmeliğin değişmesi lazımdır.

BAŞKAN — İyi ama, 1 inci fıkrada onu genel olarak söylemiş, yönetmeliğe atıf yapmamış; «... polis görev sahası dışı olup, bu alanlar il ve ilçe belediye hudutları haricinde kalan veya polis teşkilatı bulunmayan yerlerdir.» demiş ve kesmiş.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Polis teşkilatı bulunmayan yerler» demiş efendim. İl ve ilçe belediye sınırları dışına çıkar, ancak orada polis vardır yahut da vali oraya polis koyabilir. O halde, bir kere geneldeki hududu kim tayin edecek?... O meçhul efendim, yönetmeliğe bırakmış; kesin vilayet hududu değil ki efendim bu.

BAŞKAN — Belediye sınırları...

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Ama efendim, «belediye sınırları haricinde veya polis teşkilatı olmayan yerlerde» deniyor. Belediye sınırlarının dışında olmasa zaten polis teşkilatı ona bırakmaz.

BAŞKAN — Polis teşkilatı varsa zaten o yok, orada jandarma olmayacak.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, mesela İstanbul'da, Eyüp hududunda, vilayet sınırları dışında ve jandarma bölgesinde bir Karadeniz Mahallesi var, vali oraya polis götürdü, jandarmayı aldı.

BAŞKAN — Evet.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Ama Jandarma sahasından çıktı efendim.

BAŞKAN — Çıkar.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Değişti efendim. «Bu genel kaidedir» diyor efendim.

BAŞKAN — Hayır, «Polis teşkilatı olmayan yerde, Jandarma bulunur» diyor.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — İyi ama yönetmeliğe tabi hususlar onlar efendim.

BAŞKAN — Hayır, o ayrıca aşağıda yazılmış. «...Jandarmanın diğer güvenlik kuvvetleriyle işbirliği ve koordinasyon esasları, sorumluluk sahaslarının tespiti ile ilgili hususlar...» Yani bugün için ne varsa onu yönetmeliğe koyuyor. Yarın, öbür gün değişir, işte

dediğiniz gibi bugün olmadığı halde, yarın ufak bir kazaya polis konur ve bugün için yönetmeliğe onu koyar, daha sonra bir polis teşkilatı konur, oraya, Jandarma çıkarılır kanunda nasıl yapacağız bunu?

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Yönetmelikte belirtilir.

BAŞKAN — Yönetmeliği değiştirmek kolaydır.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, işte onu arz ediyorum. Bunun yönetmeliğe girmesi gerekir; İçişleri Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ile müşterek olarak tayin eder; neresi polis sahasıdır, neresi Jandarma sahası olacaktır, diye. Polis geçtikçe Jandarma sahası daha çok kırsal alana kayacaktır.

BAŞKAN — Emir komuta ilişkileri de var, yönetmelik yalnız o değil. Yani bir kere, işbirliği ve koordinasyon var.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Hayır, ben sadece hudut sırası diyorum efendim, onu tespit edelim.

BAŞKAN — O zaman oraya şöyle yazalım «Jandarmanın, diğer güvenlik kuvvetleriyle işbirliği ve koordinasyon esasları ve emir komuta ilişkileri yönetmelikle belirlenir.»

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Evet efendim.

BAŞKAN — Birinci fıkrada, «sorumluluk alanı; polis görev sahası dışı olup, bu alanlar il ve ilçe belediye hudutları haricinde kalan veya polis teşkilatı bulunmayan yerlerdir» dedikten sonra artık yönetmeliğe atıf yapmanın bir gereği var mı?

ORGNERAL SEDAT CELASUN — Sorumluluk sahasları korunamıyor.

BAŞKAN — İlk şekli nasıldı?

ORGNERAL SEDAT CELASUN — Belediye hudutları yoktu efendim.

BAŞKAN — Evet.

ORGNERAL SEDAT CELASUN — O zaman sorumluluk sahaslarına ihtiyaç var.

BAŞKAN — Evet, şimdi bunu böyle koyunca, artık yönetmeliğe gerek kalmadı.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Hayır, neyin tespiti yapacağız efendim? Bunu buraya koyunca orada beraber tespit edilir.

BAŞKAN — Son fıkra şöyle oluyor: «Jandarmanın diğer güvenlik kuvvetleriyle işbirliği ve koordinasyon esasları ve emir komuta ilişkileri yönetmelikle belirlenir.»

O, sorumlu sahalardan tespiti ile ilgili hususlar ilk şekle göre idi, değil mi? Yani, belediye hudutları, ilçe belediye hudutları falan yoktu; o zaman gerekiyordu.

Evet, şimdi 10 uncu maddeyi bir daha okutuyorum :

«MADDE 10. — Jandarmanın genel olarak görev ve sorumluluk alanı; polis görev sahası dışı olup, bu alanlar il ve ilçe belediye hudutları haricinde kalan veya polis teşkilatı bulunmayan yerlerdir.

Jandarma kendisine verilen görevlerin ifası ile ilgili olarak diğer güvenlik kuvvetleri ile işbirliği ve koordinasyonda bulunur.

Jandarma veya Emniyet Teşkilatı, kendi sorumluluk sahasında yetersiz kaldıkları veya kalacaklarının değerlendirilmesi halinde, mahallî mülki amirler tarafından birbirlerinin sorumluluk sahalarda geçici olarak görevlendirilebilirler.

Jandarmanın diğer güvenlik kuvvetleriyle işbirliği ve koordinasyon esasları ve emir komuta ilişkileri yönetmelikle belirlenir.»

BAŞKAN — Bu son okunan 10 uncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

10 uncu maddeyi son okunan şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11 inci maddeyi okutuyorum :

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Silah Kullanma Yetkisi

Silah kullanma yetkisi

MADDE 11. — Jandarma, kendisine verilen görevlerin ifası sırasında hizmet özelliğine uygun ve görevin gereği olarak kanunlarda öngörülen silah kullanma yetkisine sahiptir.

BAŞKAN — Burda geçen sefer bir şey yapmadık, değil mi?

TÜMGENERAL M. SUAT EREN (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği Koordinatörü) — Müsaade ederseniz arz edeyim efendim: «Mevzuat» deyimi geçiyor idi ve bunun üzerinde konuşuldu, tartışıldı. Sonra zatiâlinizin bir emri oldu, «Bunu hukukçularla görüşün, adı ne ise onu koyun» dediniz. Adalet Bakanlığı ve bizim Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi ile müştereken görüşüldü ve «kanun» deyiminin olması yeterli, diğerleri zaten bunun altında ve ona bağlı oldukları için...

BAŞKAN — O kanuna uygun olarak çıkarılmıştır.

TÜMGENERAL M. SUAT EREN (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği Koordinatörü) — Evet Sayın Başkanım, bu şekilde düzenlenmesinde Adalet Bakanlığının da görüşü alındı efendim.

BAŞKAN — «Gereği olarak mevzuatta öngörülen» deyimi vardı...

TÜMGENERAL M. SUAT EREN (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği Koordinatörü) — Evet, «bunu bir inceleyin» demiştiniz, inceledik ve bunda mutabık kalındı; Adalet Bakanlığının da görüşü alındı.

BAŞKAN — 11 inci madde üzerinde söz almak isteyen varmı?

Buyurun,

HÂKİM ALBAY M. SUAT KOÇER (İhtisas Komisyonu Üyesi - İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, biz kanunları mümkün olduğu kadar tespit edebildik; fakat ilerde çıkacak kanunlarda da yine bu yetkilerin olabileceği ihtimaline binaen, kanunların sayılmasından sarfınazar edilerek, «kanunlarda» deyiminin kullanılmasını uygun buluyoruz. Müsaade ederseniz bu saymayı yapmayalım kanunda; bu haliyle, «kanunlarda» deyimi ile çıkmasını tensiplerinize arz ederim.

BAŞKAN — Öyle zaten burada.

TÜMGENERAL M. SUAT EREN (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği Koordinatörü) — Hayır Başkanım, biz tespit de yaptık, fakat sayılacak gibi değil, gerek de yok.

BAŞKAN — Unutulabilir efendim, saydığımızı, hepsini saymak lazım.

TÜMGENERAL M. SUAT EREN (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği Koordinatörü) — Bir husus daha var efendim; «Üçüncü Bölüm»ün altında «Silah Kullanma Yetkisi» dendiğine göre 11 inci maddenin kenar başlığına gerek kalmıyor.

BAŞKAN — Evet, gerek yok. Zaten silah kullanma yetkisi ile ilgili tek bir maddedir.

11 inci maddede üzerinde başka söz isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12 nci maddeyi okutuyorum :

ÜÇÜNCÜ KISIM

İlişkiler, Çalışma ve İşbirliği Esasları

Emniyet ve asayiş hizmeti ile görevlendirilecek jandarma birliklerinin ilgili makamlarla ilişkileri, birlikte çalışma ve işbirliği esasları

MADDE 12. — Emniyet ve asayiş görevi ifa eden il jandarma alay komutanlıkları ve ast kademeleri; mülki görevlerin yapılması yönünden mahallî mülki idare amirine, maiyetlerinin sevk ve idaresinden, disiplin, eğitim, özlük hakları ile lojistik faaliyetlerin yürütülmesinden kendi amirlerine karşı sorumludurlar.

Mahallî mülki idare amirleri ile adli ve askerî makamlar; kanun ve nizam hükümlerine uygun isteklerini acele hallerde sözlü olarak yapabilirler. Ancak bu istek en kısa zamanda yazılı olarak teyit edilir. Diğer makamların istekleri mahallî mülki idare amirleri kanalı ile jandarmaya görev olarak verilir.

Görevleri ile ilgili olarak jandarmanın diğer makamlarla ilişkileri, birlikte çalışma ve işbirliği esasları da dahil jandarmanın komuta ve kontrol ilişkileri yönetmelikte açıklanır.

BAŞKAN — Maddenin kenar başlığı çok uzun olmuş.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Onlar kısaltmak istemişler, «ilişkiler, çalışma ve işbirliği esasları» diye yazmışlar. Zaten maddenin son paragrafında da «... makamlarla ilişkileri, birlikte çalışma ve işbirliği esasları» diye tekrar var.

İzin verirseniz alttaki uzun cümleyi çıkartalım. Yukarıdaki «ilişkiler, çalışma ve işbirliği esasları» terimi kalsın efendim.

BAŞKAN — «Üçüncü Kısım»daki bu yazı kenar başlığından daha kısa, kenar başlığı daha uzun olmuş. Onun için ben o hususa yanlış dedim.

TÜMGENERAL M. SUAT EREN (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği Koordinatörü) — Evet efendim, o kısa terimi alıp, uzun olanını çıkaralım.

BAŞKAN — O zaman başlığı bir daha okutuyorum :

ÜÇÜNCÜ KISIM

İlişkiler, çalışma ve işbirliği esasları

BAŞKAN — Tamam.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, 12 nci maddeye bir kenar başlığı koymamız lazım. Bu, üçüncü kısmın başlığı.

Müsaade ederseniz, «ilişkiler, çalışma ve işbirliği» denir; 12 nci maddenin baş tarafına «esaslar» diye eklenir.

BAŞKAN — Başka yok, ondan sonra dördüncü kısma geçiyor.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — O halde bunu başlık yapalım; üçüncü kısmın başlığı yok efendim.

BAŞKAN — Kısım başlığı kalmıyor.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Evet efendim, keza alttaki satırın kenar başlığı ona rağmen çok uzun oluyor.

ORHAN DÜLGERLER (Kanunlar Müdürü) — Efendim izin verirmisiniz, tek madde olduğu için kenar başlığı olmayabilir. Sadece kısım başlığı verildi; zira kısımda bir madde var.

BAŞKAN — Üçüncü bölümde de öyle; orada da kenar başlığında «Silah Kullanma Yetkisi» diyoruz, altındaki metinde de tekrar» silah kullanma yetkisi» ibaresini kullanıyoruz. Buna hiç gerek yok; çünkü sadece bir madde. Burada doğrudan doğruya başlık olacak, kenar başlığı olmayacak.

12 nci madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi kenar başlığı değişik şekliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler Kabul edilmiştir.

13 üncü maddeyi okutuyorum :

DÖRDÜNCÜ KISIM

Personel, Kaynakları ve Özlük Hakları

BİRİNCİ BÖLÜM

Personel ve Kaynakları

Personel ve uygulanacak mevzuat

MADDE 13. — Jandarma Genel Komutanlığı personeli; subay, astsubay, uzman jandarma, askerî öğrenci, erbaş ve erler ile sivil memur ve işçilerden oluşur.

Jandarma subay ve astsubaylarının kaynak ve yetiştirilmeleri ile terfi, izin, sicil ve ödül işlemleri 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu esaslarına göre yürütülür. Jandarma subay ve astsubayları duyulan ihtiyaca göre Genelkurmay Başkanlığının onayı alınmak kaydıyla sınıflara ayrılır.

Jandarma Genel Komutanlığının kendi kaynaklarından karşılanamayan subay ve astsubay ihtiyacı kendi kuvvetleriyle ilişkileri saklı kalmak şartıyla Jandarma Genel Komutanlığının talebi, Genelkurmay Başkanlığının onayı ile Kuvvet Komutanlıklarından sağlanabilir.

Uzman jandarma personelinin meslekten ayrılma, yükselme, izin, sicil ve ödül işlemlerinde 635 sayılı Uzman Jandarma Kanunu hükümleri uygulanır.

Sivil memurların adaylığa kabul edilme, aslı memurluğa atanma, yer değiştirme, memurluktan çıkma-

rılma hususları ile yükselme, izin, sicil ve ödül işlemleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu esaslarına göre yapılır.

İşçilerin işe alınma, işyeri değişikliği, yükselme, izin, sicil, ödül ve hizmet akdinin feshi işlemleri 1475 sayılı İş Kanunu ile varsa geçerli bulunan toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre yapılır.

BAŞKAN — Bu madde güzel düzenlenmiş; Uzman çavuşların yetiştirilmeleri hususunda sanki yetiştirilmeleri devam edecekmiş gibiydi, şimdi güzel olmuş.

TÜMGENERAL M. SUAT EREN (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği Koordinatörü) — Sonuna da bir geçici madde koyduk efendim.

BAŞKAN — 13 üncü madde üzerinde söz almak isteyen?..

Buyurun Sayın Koçer.

HÂKİM ALBAY M. SUAT KOÇER (İhtisas Komisyonu Üyesi - İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, 11 inci maddedeki «mevzuat» deyimini, kulağa iyi gelmediği için, metinden çıkarmıştık. Burada da «personel ve uygulanacak hükümler» ifadesini tensip ederseniz kullanalım.

BAŞKAN — Kaçınıcı fıkra?..

HÂKİM ALBAY M. SUAT KOÇER (İhtisas Komisyonu Üyesi - İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Madde kenar başlığı efendim.

BAŞKAN — «Personel ve uygulanacak mevzuat» deniyor.

HÂKİM ALBAY M. SUAT KOÇER (İhtisas Komisyonu Üyesi - İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — «Uygulanacak hükümler» desek?..

BAŞKAN — Burada bir mahzuru yok. Burada kanunları kastetmiyoruz; Kanun da var, her şey var. Kenar başlığıdır; çünkü kenar başlıkları zaten maddeye dahil değildir.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Yalnız burada bir evvelki bölümün benzeri husus var : «Birinci Bölüm Personel ve Kaynakları» diyoruz. Hemen onun altında da; «Personel ve uygulanacak mevzuat» demişiz. Bu sefer değişik, burada «kaynak» teriminden bahsedilmiyor.

O halde bu maddeyi de bir evvelki 12 nci madde gibi aynı şekilde yazmamız lazım.

BAŞKAN — «Personel ve kaynakları» demek lazım.

TÜMGENERAL M. SUAT EREN (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği Koordinatörü) — «Kaynak» deyimini var Sayın Cumhurbaşkanım, İkinci

ci paragrafta; «Jandarma Subay ve Astsubaylarının kaynak...»

BAŞKAN — Kenar başlığı yok.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Ben de kenar başlığını söylüyorum. Yalnız bölüme konmuş, maddenin başında yok. 12 nci maddedeki gibi onu kaldıralım, tek kalsın.

BAŞKAN — Ama bunun öteki bölümleri var, bu dördüncü kısım; birinci bölüm, ikinci bölüm... diye gidiyor.

Bence «Personel ve Kaynakları» demek lazım oraya.

TÜMGENERAL M. SUAT EREN (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği Koordinatörü) — «Mevzuat» da geçiyor Sayın Cumhurbaşkanım. O zaman yukarıdakini de koymak lazım. «Personel, kaynakları ve uygulanacak mevzuat» dememiz gerekir.

BAŞKAN — Evet.

Madde üzerinde başka söz almak isteyen?.. Yok.

13 üncü maddeyi kenar başlığındaki bu ufak değişiklikle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14 üncü maddeyi okutuyorum :

İKİNCİ BÖLÜM

Atama, Yer Değiştirme ve Disiplin İşlemleri
Jandarma subay, astsubay ve uzman jandarmanın atanma ve yer değiştirme esasları

MADDE 14. — Subay, astsubay ve uzman jandarmanın atanmaları;

a) Asteğmen - albay (Albay dahil) rütbelerindeki subaylar ile astsubay ve uzman jandarmaların atanmaları Jandarma Genel Komutanınca,

b) Generallerin atanmaları; Jandarma Genel Komutanının lüzum göstermesi, Genelkurmay Başkanının teklifi, İçişleri Bakanının inhası, Başbakanın imzalayacağı ve Cumhurbaşkanının onaylayacağı müşterek kararname ile,

c) Jandarma Genel Komutanının atanması; Genelkurmay Başkanının teklifi, İçişleri Bakanının inhası, Başbakanın imzalayacağı ve Cumhurbaşkanının onaylayacağı müşterek kararname ile,

Yapılır.

Yukarıdaki (b) ve (c) bentlerinin uygulanmasında Genelkurmay Başkanının teklifi üzerine, İçişleri Bakanı inha işlemini yapmadığı takdirde, Genelkurmay Başkanı talebini yazı ile Başbakana gönderir. Başbakan kararını yazı ile İçişleri Bakanına bildirir.

Jandarma birlik komutanları ile kurum amirlikleri emrine atanan veya emrindeki jandarma subay, ast-

subay ve uzman jandarmaların istihdam yerleri; hizmet ihtiyaçları dikkate alınarak, ilgili birlik komutanları veya kurum amirlerince düzenlenir. Ancak emniyet ve asayiş jandarma birliklerinde İl Jandarma Alay Komutanlığı emrine atanan astsubay ve uzman jandarmaların görev yerlerinin tespitinde valilerin görüşü alınır.

BAŞKAN — 14 üncü madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15 inci maddeyi okutuyorum :
Disiplin ve soruşturma usulleri

MADDE 15. — Jandarma personeli hakkında disiplin ve soruşturma işlemleri aşağıdaki usullere göre yapılır.

a) Subay, astsubay, uzman jandarma, askerî öğrenci, erbaş ve erlerle sivil memurların disiplin yolu ile cezalandırılmaları; Garnizon komutanlarının yetkileri saklı kalmak kaydıyla kendi yetkili disiplin amirlerince, işçilerle sözleşmeli ve geçici personelin cezalandırılmaları ise yürürlükte olan sözleşme hükümlerine göre yapılır.

b) Jandarma personelinin işledikleri disiplin suçları için 477 sayılı «Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanun» hükümleri uygulanır.

c) Jandarma personelinin askerî yargıya tabi suçlarında, 353 sayılı «Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu» na göre işlem yapılarak haklarında 1632 sayılı «Askerî Ceza Kanunu» ile 765 sayılı «Türk Ceza Kanunu» hükümleri tatbik olunur.

d) Jandarma personelinin mülki hizmetten doğan veya bu tür hizmeti yaparken işlenen suçlarında; 15.5.1930 gün ve 1609 sayılı «Bazı Cürümlerden Dolayı Memurlar ve Şerikleri Hakkında Takip ve Muhakeme Usulüne Dair Kanun» hükümleri saklı kalmak şartıyla 4.2.1939 tarihli «Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkatı» hükümlerine göre işlem yapılır.

e) Adli hizmetlerden doğan suçlarda; ilçe ve merkez ilçe jandarma bölük komutanları ile bu hizmetleri vekâleten yürütenler hakkında 1412 sayılı «Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu»nun 154/4 üncü maddesi gereğince 24.2.1983 gün ve 2802 sayılı «Hâkimler ve Savcılar Kanunu»nun 82 ve müteakip maddelerinde gösterilen hâkim ve savcılarının tabi oldukları muhakeme usulü uygulanır.

f) Jandarma personelinin kişisel suçlarında genel hükümlere göre işlem yapılır.

BAŞKAN — 15 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16 ncı maddeyi okutuyorum :

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Açığa Alınma ve Görevden Uzaklaştırma

Açığa alınma ve görevden uzaklaştırma

MADDE 16. — Jandarma subay ve astsubayları ile uzman jandarmaların açığa alınma ile açığa alınmanın kaldırılmasına ait işlemleri; 926 sayılı «Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu», sivil memurların görevden uzaklaştırılmaları ve göreve başlatılmaları 657 sayılı «Devlet Memurları Kanunu» hükümlerine göre yapılır.

BAŞKAN — 16 ncı madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17 nci maddeyi okutuyorum :

İşten el çektirme ve görevden uzaklaştırma

MADDE 17. — Jandarma subay, astsubay ve uzman jandarma ile sivil memurları;

a) Askerî yargıya tabi suçlardan dolayı gerektiğinde, 353 sayılı «Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu» nun 84 üncü maddesi hükmüne göre, nezdinde askerî mahkeme kurulan kıt'a komutanı veya askerî kurum amirince,

b) 1609 sayılı Kanun kapsamına giren suçlar sebebiyle veya «Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkatın» 12 nci maddesi hükmüne göre il jandarma alay komutanlığı karargâhı mensupları ile ilçe ve bucak jandarma teşkilatında görevli personel için; il jandarma alay komutanının teklifi üzerine vali tarafından, il jandarma alay komutanı için valinin teklifi, Jandarma Genel Komutanının uygun görmesi üzerine İçişleri Bakanınca,

c) Ağır hapis gerektiren cürümlerde; suç delillerinin elde edilmesini temin etmek yahut değiştirilmesini veya yok edilmesini önlemek bakımından gecikmesinde sakınca bulunan hallerde tümen, tugay, bölge komutanları ile Denetleme Başkanının teklifi üzerine Jandarma Genel Komutanınca,

Geçici süre ile işten el çektirilebilir veya görevden uzaklaştırılabilirler.

Bu tür işten el çektirme veya görevden uzaklaştırmalar açığa alınma olmayıp onun hukukî ve mali sonuçlarını doğurmaz.

BAŞKAN — 17 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Bu 16 nci ve 17 nci maddeyi kapsayan «Üçüncü Bölüm» başlığında «Açığa Alınma ve Görevden Uzaklaştırma» denilmiş. Madde 16'nın başlığında da ibare var. Halbuki «Üçüncü Bölüm»ün bölüm başlığına «Açığa Alınma, İşten El Çektirme ve Görevden Uzaklaştırma» dersek daha uygun olacak.

BAŞKAN — Doğru; «Üçüncü Bölüm»ün başlığı «Açığa Alınma, İşten El Çektirme ve Görevden Uzaklaştırma» diye olması lazım.

Kenar başlığı olduğu için bunu oylamıyorum. Bu bir tertip hatası, bunu o şekilde düzeltirsiniz.

17 nci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18 inci maddeyi okutuyorum :

BEŞİNCİ KISIM

Malî Hükümler

Bütçe

MADDE 18. — Jandarma Genel Komutanlığı'nın bütçesi, İçişleri Bakanlığının bünyesinde ve bu Bakanlığın bütçesinden ayrı olarak düzenlenir.

BAŞKAN — 18 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19 uncu maddeyi okutuyorum :

İkmal esasları

MADDE 19. — Jandarma Genel Komutanlığı ikmal hizmetleriyle faaliyetlerine ait her türlü ihtiyaçlarını ve Millî Savunma Bakanlığınca sağlanacak silah ve mühimmatını imkân nispetinde Türk Silahlı Kuvvetleri standartlarına uygun olarak kendi bütçesinden karşılar.

Genelkurmay Başkanlığınca lüzum görülecek hallerle seferberlik ve savaş halinde Kuvvet Komutanlıkları emrine girecek jandarma birliklerinin her türlü ihtiyaçları (sefer stokları dahil) emrine gireceği Kuvvet Komutanlıklarının standartlarına uygun olarak barıştan itibaren Millî Savunma Bakanlığınca sağlanır.

BAŞKAN — Yalnız, seferde Kuvvet Komutanlıklarının emrine girecek kuvvetler için bu, değil mi?

ORGENERAL SEDAT CELASUN — Evet.

Mesela; komondo erleri var, bazı yerlerde görev alıyorlar, onlar da Kara Kuvvetleri Komutanlığının standartlarına uygun olarak silah ve mühimmatlarını sağlayacaklar.

BAŞKAN — Bu Kanuna göre şimdi Millî Savunma Bakanlığı sağlayacak.

19 uncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20 nci maddeyi okutuyorum :

Özlük hakları

MADDE 20. — Jandarma Genel Komutanlığı personeli; bu Kanunla getirilen hakların yanısıra, özlük hakları bakımından, 926 sayılı «Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu», 657 sayılı «Devlet Memurları Kanunu» ile genel ve özel düzenleme getiren diğer kanunlarla verilen haklardan da yararlanır.

BAŞKAN — 20 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21 inci maddeyi okutuyorum ;

Emniyet ve asayiş hizmeti muhtelif ücret ödemesi

MADDE 21. — Jandarma Genel Komutanlığına mensup veya bu Komutanlık bünyesine atanmış diğer kuvvetler askerî personeline ayrıca «Emniyet ve asayiş hizmeti muhtelif ücret ödemesi» yapılır. Bunun miktarı ile ödeme hal ve şartları her yıl Bütçe Kanununda belirtilir.

BAŞKAN — Bu hak da zaten bir kanunla verilmedi mi?

ORGENERAL SEDAT CELASUN — Bütçe Kanunuyla verildi.

BAŞKAN — Hayır, bu «Emniyet ve asayiş hizmeti muhtelif ücret ödemesi.»

ORGENERAL SEDAT CELASUN — Bütçe Kanunu ile verildi.

BAŞKAN — Yalnız, Bütçe Kanununa mı girdi bu? Evvela polislere verildi, sonra jandarmaya. Yani ayrı bir kanunla değil?

ORGENERAL SEDAT CELASUN — 1983 Bütçesi ile alındı bu.

BAŞKAN — 21 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oyluyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22 nci maddeyi okutuyorum :

Uzman jandarma ile erbaş ve erlerin diğer özlük hakları

MADDE 22. — Uzman jandarmaların hizmet süreleri, giyim, kuşam, beslenme usulleri ve diğer özlük hakları ile erbaş ve erlerin kaynakları, hizmet süreleri, kıyafetleri özel kanunlarında gösterildiği gibidir.

BAŞKAN — 22 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23 üncü maddeyi okutuyorum :

Tayın bedeli

MADDE 23. — Görevlerin niteliği icabı kazandıktan beslenemeyen jandarma erbaş ve erlerine kanuni yiyecek, istihkak maddelerinin aylık maliyeti kadar tayın bedeli tutarı, Millî Savunma Bakanlığı ile varılacak mutabakata göre Jandarma Genel Komutanlığınca saptanarak İçişleri Bakanının onayından sonra her ay peşin olarak ödenir.

BAŞKAN — 23 üncü madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24 üncü maddeyi okutuyorum :

ALTINCI KISIM

Yönetmelik, Yürürlükten Kaldırma, Geçici Hükümler ve Yürürlük

BİRİNCİ BÖLÜM

Yönetmelik Çıkarılması

Yönetmelik

MADDE 24. — Bu Kanunun ve ilgili maddelerinin uygulanmasını sağlamak üzere İçişleri Bakanlığının sorumluluğunda ilgili bakanlıklarla müştereken hazırlanacak yönetmelikler Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde yürürlüğe sokulur.

BAŞKAN — 24 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi burada bölümler fazla yapılmış.

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, altıncı kısım dört bölümden oluşuyor; her bölüm aşağı yukarı bir maddeden ibaret.

İzin verirsiniz bunu sadece kısım olarak düzenleyelim.

BAŞKAN — Bölüm yapmak şart değil.

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Komisyonu Üyesi) — Bölümleri kaldırmak kolaylık sağlayacaktır madde başlıkları yönünden.

BAŞKAN — «Birinci bölüm, ikinci bölüm, üçüncü bölüm» demeye gerek yok, hepsi birer madde çünkü. İlla her kısmın bölümü olması şart değil, kısım olarak da kalabilir. Bu şekil hem uzun oluyor, hem de bölüm başlığı ile kenar başlığı aynı oluyor.

O halde; 24 üncü madde ile başlayan «ALTINCI KISIM» da yer alan; «BİRİNCİ BÖLÜM» ve bölüm başlığı olan; «Yönetmelik Çıkarılması» ibarelerini kaldırarak «ALTINCI KISIM» başlığını tekrar okutuyorum :

«ALTINCI KISIM

Yönetmelik, Yürürlükten Kaldırma, Geçici Hükümler ve Yürürlük»

BAŞKAN — Tamam. Bundan sonraki maddeleri «BÖLÜM»ü kaldırarak okuyacağız.

25 inci maddeyi de bu şekilde okutuyorum :

Yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak olan hükümler

MADDE 25. — a) 1706 sayılı Jandarma Kanunu ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

b) 1. 1624 sayılı Dahiliye Vekâleti Merkez Teşkilatı ve Vazifeleri Hakkında Kanununun,

2. 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun,

3. 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun,

4. 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun,

Ve diğer kanunların,

Bu Kanuna aykırı hükümleri Jandarma Teşkilatı için uygulanmaz.

BAŞKAN — 25 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?

Buyurun.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Noksan bir husus olmasın diye arz ediyorum efendim. Şimdi bu 635 sayılı Kanun, uzman jandarmalar eriyinceye kadar devam edecek efendim. Bundan sonra, 635 sayılı Kanunun yürürlükten kalkacağına ait bir kayıt koymak lazım herhalde. Ne geçici maddede var, ne de burada var efendim.

BAŞKAN — Şimdiden kaldıramayız onu, zannetmiyorum.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — O halde geçici maddeye koymak lazım efendim.

BAŞKAN — Uzman çavuşların kaldırılması hakkındaki yasa...

ORGENERAL SEDAT CELASUN — 635 sayılı Kanun.

BAŞKAN — Onların kaldırılması hakkında mı, yoksa onlara uygulanan kanun mu?

ORGENERAL SEDAT CELASUN — Uygulanan kanun.

BAŞKAN — Kaldırılmasına karar verildiği zaman bir kanun çıkarılmadı mı?

ORGENERAL SEDAT CELASUN — O kanuna göre zamanla eriyecek bunlar.

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Genelkurmayın direktifiyle durduruldu Sayın Cumhurbaşkanım, yani kanunla değil.

BAŞKAN — Kaç senede bitiyor bu?

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Dört, beş senede tasfiye olacağını tahmin ediyoruz.

BAŞKAN — Bilemiyoruz onu.

KORGENERAL MEHMET KIRAL (İçişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Tabii ayrılma durumları da var. En çok beş senede biter diyoruz.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Geçici maddede şöyle yazıldı efendim : «24 Haziran 1965 tarih ve 635 sayılı «Uzman Jandarma Kanunu» hükümlerine tabi olarak Jandarma Genel Komutanlığı teşkilatında hizmet yapan personelin tamamı meslekten ayrılınca kadar, bu kanunla düzenlenen uzman jandarma ile ilgili hükümler yürürlükte kalır.»

Şimdi bu kanunun bugünkü statüsüne göre her tarafta uzman jandarma, uzman jandarma çavuş var.

BAŞKAN — Şimdi var, mevcut.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Evet efendim. Binaenaleyh, «bunların tamamı bittikten sonra kanun yürürlükten kalkar» demek suretiyle, ancak 13 üncü maddenin 1 inci fıkrasını; «Jandarma Genel Komutanlığı personeli subay, astsubay, uzman jandarma, askerî öğrenci, erbaş ve erler ile sivil memurlar ve işçilerden müteşekkildir» diye yazabiliriz.

Uzman jandarma her zaman aranır tabii.

BAŞKAN — Peki 25 inci maddeye bir de (c) fıkrası ilave etsek ve oraya, «Uzman jandarmalar teşkilattan ayrıldıktan sonra 635 sayılı Kanun yürürlükten kalkar» desek olmaz mı?

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bir geçici madde konur efendim.

BAŞKAN — Geçici maddeye onu koyamayız.

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu şekilde bir düzeltme yerine maddenin bu şekilde kalması daha uygun. Şöyle ki : Kaynak kuruyuncaya kadar uygulamaya devam edilecek, 635 sayılı Kanun halen var ve uygulamaya devam edilecek. Ama şimdiden onu şarta talik ederek, «kaldırılmıştır» şeklinde bir hüküm koymak hatalı olur. Zaten bunun belirli süre sonra hüküm ifade etmeyeceği geçici maddeyle ifade edilmiş durumda.

BAŞKAN — Bakarsınız yarın bir emir de verilebilir; «tekrar alınsın» da denebilir. Şimdiden «kaldırıyor» dersek, bu sefer kanunun bu maddesini değiştirmek gerekir. Çünkü bir direktifle durdurulmuş o.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — O halde geçici maddeyi de değiştirmemiz gerekir.

BAŞKAN — Oraya gelince görüşürüz onu. Yalnız şimdi bunu kaldırılan kanunların arasına sokmak biraz tuhaf olacak.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bilemiyorum, ben böyle düşündüm.

BAŞKAN — O da bir mahzur doğurur.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Devam edecekse başka efendim.

BAŞKAN — Hayır, edebilir, bakarsınız bir iki sene sonra...

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Onu bilemiyorum efendim, yani o ayrı bir mesele tabii, ama şimdi hâkim arkadaşın söylediği gibi; «kendiliğinden kalkar, tahtında müstetirdir» şeklinde diyemeyiz. Kanun ile kalkacaksa dört sene sonra 635 sayılı Kanunda yürürlükten kalkar.

BAŞKAN — Evet.

Başka efendim 25 inci madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi burada «Bölüm» yok artık, doğrudan doğruya «Geçici Hükümler» diye başlayacağız.

Geçici madde 1'i okutuyorum :

Geçici Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun 24 üncü maddesiyle çıkarılması öngörülen yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, 1 Aralık 1937 gün ve 2/7756 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulmuş olan «Jandarma Teşkilat ve Vazife Tüzüğü» ile ek ve değişikliklerinin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

BAŞKAN — Geçici madde 1 üzerinde söz almak isteyen var mı efendim? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 2'yi okutuyorum :

GEÇİCİ MADDE 2. — Jandarma Genel Komutanlığı bünyesindeki deniz birlik ve tesisleri ile burarlarda hizmet yapan sivil memur ve işçiler; 9.7.1982 gün ve 2692 sayılı Kanunla kurulum 1985 yılına kadar Jandarma Genel Komutanlığına bağlı olarak görev icra edecek Sahil Güvenlik Komutanlığına geçerler.

BAŞKAN — Geçici madde 2 üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici Madde 3'ü okutuyorum :

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, yeterli polis bulunmaması nedeniyle jandarmanın polis sahalarındaki görev ve sorumluluğu devam eder. Polis miktarına bağlı olarak jandarma bu sahaları Emniyet Genel Müdürlüğüne devreder.

BAŞKAN — Bu geçici madde 3'e gerek var mıydı?

TÜMGENERAL M. SUAT EREN (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği Koordinatörü) — Şimdi gerek yok efendim. Yukarıdaki düzenlemeye göre artık gerek kalmadı.

BAŞKAN — Bu maddeye gerek yok.

Buyurun.

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, halihazırda 552 ilçenin 450'sinde polis teşkilatı vardır.

BAŞKAN — Biliyorum efendim, biliyorum da, «görev» maddesinde; «il ve ilçe belediye hudutlarıyla, polis teşkilatı olmayan yerlerde» dedik. Varsa zaten görev yapmayacak.

«Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, yeterli polis bulunmaması nedeniyle jandarmanın polis sahalarındaki görev ve sorumluluğu devam eder» demeye gerek yok, çünkü orada zaten öyle tarif ettik.

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Komisyonu Üyesi) — Olmayan il ve ilçeler var Sayın Cumhurbaşkanım. 10 uncu maddedeki kabulünüze göre; «il ve ilçelerde mutlaka polis teşkilatı olacak» manası çıkmaktadır.

BAŞKAN — Hayır, değil; okuyalım o kısmı;

«Jandarmanın genel olarak görev ve sorumluluk alanı; polis görev sahası dışı olup, bu alanlar il ve ilçe belediye hudutları haricinde kalan veya polis teşkilatı bulunmayan yerlerdir.»

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Komisyonu Üyesi) — İl ve ilçe hududu içinde mutlaka polis olacak manasındadır.

BAŞKAN — Öyle mi anlıyoruz bunu?

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Komisyonu Üyesi) — Evet efendim.

BAŞKAN — Peki.

Geçici madde 3 üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Geçici madde 3'ü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 4'ü okutuyorum :

GEÇİCİ MADDE 4. — 24 Haziran 1965 tarih ve 635 sayılı «Uzman Jandarma Kanunu» hükümlerine tabi olarak Jandarma Genel Komutanlığı teşkilatında hizmet yapan personelin tamamı meslekten ayrılıncaya kadar, bu Kanunla düzenlenen uzman jandarma ile ilgili hükümler yürürlükte kalır.

BAŞKAN — Zannediyorum kaynak kuruduğu zaman işlemez orası; ama yine bir kanunla onu yürürlükten kaldırmak lazım, işlemedi diye yürürlükten kalkmaz.

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, o konuda zaten genel olarak 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri hakkındaki Kanunda bu düzenleme yapılacak ve kaldırılan hükümler arasına 635 sayılı Kanun dercedilecektir.

BAŞKAN — Bir kanun çıkarmak lazım.

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Komisyonu Üyesi) — Evet efendim.

BAŞKAN — Bir kanun diğer bir kanunla yürürlükten kaldırılır, kaynağı kalmadı diye kanun yürürlükten kalkmaz.

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Adalet Komisyonu Üyesi) — Zımnen kalkmış olur.

BAŞKAN — Zımnen olur; ama yarın öbür gün birisi çıkar; «bu kanun yürürlükte, tekrar uzman jandarma alalım, yetiştirelim yine» der.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — 13 üncü maddede jandarmanın kimlerden teşekkül edeceği yazılı.

BAŞKAN — Orada yazılı. Yetiştirilmesi de vardı orada, onu kaldırdık. Ama her halukârda o tarihte kaynağı kurduğu zaman, bir maddelik kanunla; «yürürlükten kaldırılmıştır» demek gerekir.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, üç beş sene sonra tekrar bu insanlardan istifade diye bir şey düşünülüyorsa, o takdirde geçici 4 üncü maddeye hiç lüzum yok. Bu yetki, idarenin elindedir, almaz istediği zaman; ama eğer bu kaynaktan vazgeçmek gerekiyorsa o zaman mutlaka kanun çıkarmak lazım.

BAŞKAN — Zaten 635 sayılı Kanunu kaldırmadık yürürlükten. Kaldırılan kanunlar arasında o yok. Yok olduğuna göre; «onun ilgili hükümleri yürürlükte kalır» demeye gerek var mı, yok mu? Bence yok.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Cumhurbaşkanım, biz şöyle yanıldık efendim burada : Kanunla kalktı, ancak personel eriyinceye kadar bu işlem devam ediyor gibi bir düşünceye kapıldık.

BAŞKAN — Halbuki kanunla kalkmamış.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Şimdi anladım ki kanunla kalkmamış. Dünkü intibamız o idi efendim. Ona göre hazırlandı.

BAŞKAN — Ben de kanunla kalktı biliyordum.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Şimdi efendim, bu kanunun maddelerinde uzman çavuşlarla ilgili bütün maddeleri evvela silelim...

BAŞKAN — Çıkaracaktık da, sonra dedim ki ben; belki mahzurlu olur, bu sefer geçici maddeleri ve diğerlerini tadat etmek zor olur «yetiştirme kısmını» çıkarabilirsek yeterli olur. Nitekim öyle tertip etmişler şimdi.

O halde bu geçici 4 üncü maddeye hiç gerek yok.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bu anlayış içinde gerek yok efendim.

BAŞKAN — 635 sayılı Kanunu zaten yürürlükten kaldıran bir şey yok ki, «bunlar kaldığı sürece bunun ilgili maddeleri yürürlüktedir» diyelim.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — 635 sayılı Kanun yürürlükten kalksaydı, o takdirde bu geçerli idi. Onun endişesini de belirtmek lazım.

BAŞKAN — Doğru.

Efendim, geçici 4 üncü maddenin metinden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

O halde, geçici 3 üncü madde ile geçici maddeler bitiyor.

26 ncı maddeyi okutuyorum :

Yürürlük ve Yürütme

Yürürlük

MADDE 26. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 26 ncı madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27 nci maddeyi okutuyorum :

Yürütme

MADDE 27. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 27 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bugün için görüşülecek başka bir konu bulunmadığından, bilahara tespit edilecek gün ve saatte toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati : 19.45

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ

GÜNDEMİ

134 ÜNCÜ BİRLEŞİM

10 Mart 1983 Perşembe

Saat : 14.00

I. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/424; M. G. Konseyi : 1/391) (D. Meclisi S. Sayısı : 163; M. G. Konseyi S. Sayısı : 550)

2. — Sendikalar Kanunu Tasarısı. (1/235)

3. — Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu Tasarısı. (1/236)

4. — 1475 Sayılı İş Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı. (1/269)

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 550

Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/424; M. G. Konseyi : 1/391)

(D. Meclisi S. Sayısı : 163)

TC

Danışma Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-1590 - (1/424) 1257

Konu : Kanun Tasarısı.

9 Temmuz 1982

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 8 Temmuz 1982 tarihli 118 inci Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101-833/01375

5 Mayıs 1982

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 3.5.1982 tarihinde kararlaştırılan «Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

NOT : Bu Kanun Tasarısı Genel Kurulun 7, 8 Temmuz 1982 tarihli 117 ve 118 inci Birleşimlerinde görüşülmüştür.

JANDARMA TEŞKİLAT, GÖREV VE YETKİLERİ KANUN TASARISI GENEL GEREKÇE

1. Yürürlükte bulunan 1706 sayılı Jandarma Kanunu, 22 Haziran 1930 yılından beri uygulanmaktadır. Aradan geçen 51 yıllık süre içerisinde gerek çıkarılan yeni kanunlar gerekse yapılan bir çok değişiklikler dolayısıyla; bu kanunun bazı maddeleri yürürlükten kaldırılmış, bazı maddeleri de uygulanamaz duruma gelmiştir.

2. Kanunun tedvin olduğu yıllarda Türk toplumu Hükümetine bağlı statik bir durumda idi. Bu yıllarda Zabitanın statükoyu muhafaza etme görevleri ağır bastığından Jandarmanın gerek yetkileri gerekse teşkilatı bu esaslara göre düşünülmüştü. 1950 yılından sonra memleketimizde sosyal ve siyasî alanda büyük bir değişiklik olmuş (toplum hareketlenmesi ve siyasî etkinin tavizci bir tutum izlemesi gibi) 1960 sonrasındaki kıpırdanmalar, eylemler süre gelmiş, nihayet anarşi ve terör büyük boyutlara ulaşmıştır.

Bu haller güvenlik kuvvetlerinin organize suç ve suçlularla mücadele etme zorunluluğunu getirmiştir.

Güvenlik güçleri;

a) Hareketlenen topluma, statik toplum teşkilatı ile ayak uydurmağa çalışmıştır.

b) Organize suçların takibinde teşkilat, eğitim ve taktik yetersiz kalmıştır.

c) Anarşinin doğmasında büyük bir payı bulunan siyasî etki ile hareketleri kısıtlanmış görevini kanunlar çerçevesinde yapabilme olanağını bulamamıştır.

3. Bu nedenle; günümüzün koşullarına, memleketimizin sosyal, kültürel ve ekonomik yönden yaptığı büyük hamlelere paralel olarak Jandarma Teşkilatının da, Teşkilat ve Görev Kanunu yönünden daha yeterli, güçlü ve modern bir hale getirilmesi kaçınılmaz bir zorunluluk haline gelmiştir.

Bu çalışmalarımızda, Jandarma Teşkilatına görev, yetki ve sorumluluk bakımından günün ve geleceğin koşullarına uyabilecek bir hüviyet kazandırarak olaylara süratle ve elastiki bir şekilde müdahale edebilecek bir yapıya kavuşturmayı ve ayrıca Jandarmanın Kanunlarla tespit edilmiş bulunan görevlerini yaparken hiç bir tesir altında kalmamasını sağlamak ilke olarak kabul edilmiştir.

Bu amaçla; Avrupa Devletlerindeki bütün Jandarma Teşkilatlarının görev kanunları, kuruluş ve konuşları, çalışma prensipleri gözden geçirilmiştir. Bilhassa her yönden çok üstün düzeyde bulunan Fransız ve İtalyan Jandarma Teşkilatları örnek alınarak, onların teşkilat ve görev kanunları ile nizamnameleri detaylı incelenmiş, bağlılık durumları, teşkilat ve kuruluşları, kanunî görevleri, ilgili Bakanlık ve alt kademeleri ile olan vazife münasebetleri, yetki ve sorumlulukları gözden geçirilmiştir.

Yapılan bu çalışmalar sonunda Türkiye Cumhuriyeti Jandarmasının da Fransız ve İtalyan Jandarmaları gibi her yönden üst düzeye getirilebilmesi için; bağlılık durumu, görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili Bakanlıklar ve alt kademeleri ile olan vazife münasebetlerinin yeniden düzenlenmesi ve bu esasların yeni hazırlanan Jandarma Kanununda yer alması uygun ve faydalı görülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Gelişen toplumumuzun ihtiyaçlarına artık cevap veremez hale gelmiş bulunan 1706 sayılı Jandarma Kanunu yerine uygulanacak hükümlerin içeriği belirtilmektedir.

Madde 2. — Kanunun kapsamı ortaya konulmaktadır.

Madde 3. — Türkiye Cumhuriyeti Jandarmasının genel tanımı yapılmakta, görevi ve niteliği belirtilmektedir.

Madde 4. — Jandarma Genel Komutanlığının yapısal durumu ile bağlı olduğu merciler vurgulanmaktadır.

Madde 5. — Jandarma Genel Komutanlığı Teşkilatını oluşturan üniteler açıklanarak, bunlara ait kadro, konuş ve kuruluşların nasıl düzenleneceği ortaya konulmaktadır.

Madde 6. — Jandarma Genel Komutanının görev ve sorumlulukları belirtilmektedir.

MADDE 7, 8. — Jandarmanın mülkî, adlî, askerî ve diğer görevleri genel olarak zikredilip, 8 inci madde ile Jandarmanın Sefer Görevlerinin neler olacağı gösterilmektedir.

Madde 9. — Jandarmanın aslı görevini en iyi şekilde yapmasını sağlamak için ek görev verilemeyeceği ancak yönetimdeki katkı ve özellikleri nedeniyle Vali ile Kaymakamlığa vekâlet edebilmeleri sağlanarak yönetimdeki sakıncalar giderilmektedir.

Madde 10 ve 11. — Jandarmanın görev ve sorumluluk sahası zikredilip hangi hallerde, nasıl silah kullanılabilceği gösterilmektedir.

Madde 12. — Kanun ve nizamların Jandarmaya tevdi ettiği görevlerin ifasında; güvenlik birliği bulunan İl Jandarma Alay Komutanlıkları ile ast kademelerinin mahallî en büyük Mülki Amirine bağlı olduğu, bu ünitelerin sevk ve idare, disiplin, eğitim, özlük haklar ve lojistik faaliyetlerin yürütülmesi bakımından Askerî Amirlerine karşı sorumlu buldukları, Kanun ve nizamlarda zikredilen hususlarda ilgili makamların haklı isteklerini yerine getirmekle yükümlü tutuldukları, bu kademelerin istekleri ne şekilde yerine getirecekleri belirlenerek sorumlulukların nasıl doğacağı gösterilmektedir.

Madde 13. — Genel Güvenlik Kuvveti bulunan Jandarma ve Emniyet Teşkilatının işbirliği ve yardımlaşması esasları açıklanmaktadır.

Madde 14, 15, 16. — Jandarma Teşkilatını meydana getiren personelin kimlerden oluştuğu, nasıl yetiştirildikleri kendi kaynaklarından karşılanamayanların sağlanma şekli ile bunların yükselme, atanma ve yer değiştirme sicil, izin ve ödül prensipleri vazedilmektedir.

Madde 17, 18, 19. — Jandarma personelinin; disiplin cezası verilme, yargılanma, açığa alınma, görevden uzaklaştırma ve işten el çektirilmelerine ait kurallar belirlenmekte olup, Adli Hizmet icra eden İlçe Jandarma Bölük Komutanlıkları ile zorunlu hallerde bu tür bir görev yapan İl Jandarma Alay Komutanlarıyla Yardımcılarının haiz oldukları makam ve memuriyetin özelliği göz önünde tutularak haklarında Hâkimlerin görevlerinden dolayı tabi oldukları yargılama usullerinin uygulanması gerektiği vurgulanmıştır.

Madde 20, 21, 22, 23, 24, 25. — Mali hükümleri kapsamaktadır.

Madde 26. — Bu Kanunla getirilen hükümlerin uygulanış şekil ve suretlerini gösterir Yönetmeliğin 6 ay içinde çıkarılacağı kaydedilmektedir.

Madde 27, 28, 29. — Yürürlükten kaldırılan hükümler ile bu Kanunun yürürlüğe girme zamanı ve yürütülme şekli belirlenmektedir.

İhtisas Komisyonu Raporu

TC
Millî Güvenlik Konseyi
İhtisas Komisyonu
Esas No. : 1/391
Karar No. : 116

7 Mart 1983

MILLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Tasarısı ile Danışma Meclisince kabul edilen metni incelenip görüşüldü.

Bilindiği gibi halen yürürlükte bulunan Jandarma Kanunu 1930 yılında meriyete girmiştir. Kanunun gerekçesinde de belirtildiği gibi aradan geçen süre içinde ülkemizin nüfusu artmış, şehirleşme oranı yükselmiş, siyasi yapısı değişmiştir. Toplumun sosyal, siyasi ve ekonomik değer yargılarında da meydana gelen değişiklikler sonucunda fertlerin suç işleme oranı ve suçların nitelikleri de yeni boyutlar kazanmıştır. Ayrıca daha sonra çıkarılan kanunlarla (926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu gibi) 1706 sayılı Jandarma Kanununun pekçok maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. Bu durumun sonucunda kanun boşlukları doğmuş, Jandarmanın görevlerini yerine getirmesinin şekil ve şartları değişmiştir. Özellikle şehirlerde komplike hale gelen ve profesyonelce işlenen suçlarda, olayın tahkikinin esas itibarıyla askerlik yükümlülüğünü yerine getirmek üzere gelmiş Jandarma personeli ile yapmak zorlaşmıştır.

Ortaya çıkan kanun boşluklarını doldurmak, Jandarmanın statüsünü günün şartlarına uygun hale getirmek, görev sahasını belirlemek ve Jandarmayı her türlü olumsuz baskılardan korumak amacıyla yeni bir kanun çıkarılması yukarıda açıklanan nedenlerle zorunlu görülmüş ve bu gaye ile hazırlanmış bulunan tasarı esas itibarıyla olumlu mütalaa edilmiştir.

Tasarı kanunlaştığı takdirde kolay anlaşılması için «Kısımlara, kısımlar da gerektiğinde «Bölüm»lere ayrılmıştır.

Tasarının amacını açıklayan 1 inci madde sadeleştirilmiş ve «Teşkilatının» kelimesi ilave edilerek ifade yönünden açıklığa kavuşturulmuştur.

Kapsamı belirleyen 2 nci maddeye açıklık getirmek amacıyla «..... bunlarla ilgili faaliyet ve esasları .....» ibaresi eklenmiş ve karargâh, birlik ve kurumların jandarma teşkilatına ait olduğu vurgulanmıştır.

3 üncü maddede jandarmanın tanımı yapılmıştır. Kaçakçılığın men ve takibi jandarmanın görevleri arasında sayıldığından ve özel mahiyette olduğundan madde metninden çıkarılmıştır. Jandarma Teşkilatının aynı zamanda güvenlik görevi ifa etmesi nedeniyle «güvenlik» kelimesi de eklenmiştir.

Genel Komutanlığın bağlı olduğu mercileri gösteren 4 üncü maddede yapılan değişiklikle, Jandarma Genel komutanlığının Silahlı Kuvvetlerle ilgili, görevleri, eğitim ve öğrenim bakımından Genelkurmay Başkanlığına bağlı olduğu açıklığa kavuşturulmuştur.

5 inci maddede konuş ve kuruluş düzenlenmiştir. Danışma Meclisinin kabul ettiği metinde jandarma birliklerinin çeşitleri sayılmıştır. Değişen ve gelişen şartlar sonucu jandarma birliklerinin burada bulunmayan şekilde teşkilatlanması gerekebilir. Kanunda hüküm bulunmaması nedeniyle Jandarma Genel Komutanlığı böyle durumlarda müşkül durumlarda kalabilecektir. Komisyonumuz bu sakıncayı ortadan kaldırmak amacıyla jandarma birliklerinin sınıflandırılmasını, kendi kuruluş ve kadrolarında gösterilmesini hükme bağlamayı uygun mütalaa etmiştir.

Bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan Jandarma Genel Komutanlığının kuruluş ve kadrolarıyla konuş yerlerinin İçişleri Bakanlığınca düzenlenir hükmüne «Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak» ibaresi eklenerek, bu değişikliklerden Genelkurmay Başkanlığının haberdar olması amaçlanmıştır.

Maddenin son fıkrasına eklenen bir hükümlerle bölgesel teşkilatlanma imkânı da sağlanmıştır.

Jandarma Genel Komutanının görev ve sorumluluğunu açıklayan 6 ncı madde ifade yönünden sadeleştirilerek benimsenmiştir.

7 nci maddede jandarmanın genel olarak görevleri sayılmıştır. Kaçakçılığın men, takip ve tahkiki ile ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korumalarının sağlanması mülkî görevler arasına alınmıştır. Askerî görevleri belirleyen c bendine Genelkurmay Başkanlığı direktifleriyle de görevler verilebileceğinden bu yönde bir ibare eklenmiştir.

jandarma birliklerinin seferberlik ve savaş halinde gerekli olan bölümü ile diğer Kuvvet Komutanlıkları emrine girmesi 8 inci maddede düzenlenmiştir. Sıkıyönetim ilanından sonra bazı jandarma birlikleri 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu gereği Sıkıyönetim Komutanlıkları emrine girmektedir. Diğer taraftan seferberlik ilan edilmeden de bazı jandarma birlikleri Kuvvet Komutanlıkları emrine girebilmekte ve dış tehdidin söz konusu olduğu durumlarda seferberlik hazırlıklarının ivedilikle yapılmasına zorunluluk da bulunmaktadır. Bu konulara imkân sağlamak üzere maddeye «Sıkıyönetim hali» ile «Genelkurmay Başkanlığınca lüzum görülen haller» ibarelerinin eklenmesi komisyonca uygun mütalaa edilmiştir.

Hizmet sınırı ile ilgili 9 uncu maddede «hükümet emir ve kararları» ibaresi yerine «Kanun ve nizamlar ile bunlara dayalı olarak verilen» ibaresi kullanılarak, jandarmaya verilecek görevlere hukukî dayanak sağlanmıştır. «Jandarma hiçbir sebeple aslî görevinin dışında kullanılamaz» ibaresi tekrar mahiyetinde görüldüğünden madde metninden çıkarılmıştır.

Jandarmanın görev ve sorumluluk alanı, 10 uncu maddede düzenlenmiştir. Özellikle kentsel alanlarda suçların profesyonelce işlenmesi, bu alanlarda emniyet ve asayiş görevinin ehil kadrolarca yürütülmesi sonucunu doğurmuştur. Bu nedenle il, ilçe, bucak ve kasabalarda polisin görev yapması ve bu yerleşme yerlerinin polis görev sahası olarak nitelendirilmesi gerekmektedir. Ancak polisin bu yerleşme yerlerinin tümünde teşkilatlanması da polise ek malî desteğin sağlanmasıyla mümkündür. Danışma Meclisince kabul edilen metinde olduğu gibi 5 sene sonunda bu alanlarda polisin teşkilatlanması Devletin malî olanaklarını, zorlayıcı nitelikte görülmüştür. Komisyonumuz bu nedenle Kanunda bu hususun zamana bağlanmasını mahzurlu mütalaa ederek jandarmanın görevi ve sorumluluk alanlarının polis görev sahası dışında kalan yerler olduğunu birinci fıkrada hükme bağlamış ve EK GEÇİCİ MADDE 3'de ise, «yeterli polis bulunmaması nedeniyle jandarmanın polis görev sahalarındaki görev ve sorumluluğu devam eder. Polis miktarına bağlı olarak jandarma bu sahaları Emniyet Genel Müdürlüğüne devreder» şeklindeki düzenlemeyi uygun mütalaa etmiştir. Maddenin diğer fıkralarında jandarmanın diğer güvenlik kuvvetleri ile işbirliğinde bulunacağı ve mahallî mülkî amirler tarafından Emniyet Teşkilâtının sorumluluk alanında geçici olarak görevlendirilebileceği belirlenmiştir. Bu konudaki esasların bir yönetmelikle tespit edileceği son fıkrada açıklanmıştır.

11 inci maddede silah kullanma yetkisi, jandarmanın hizmet özelliği dikkate alınarak yeniden düzenlenmiştir.

Emniyet ve asayiş hizmeti ile görevlendirilecek jandarma birliklerinin ilgili makamlarla ilişkileri, birlikte çalışma esasları 12 nci maddede belirlenmiştir. Geçmiş dönemlerdeki kötü uygulamalar ve hizmetin özelliği göz önüne alınarak jandarmanın kendi amirlerinin mahiyetinde daha serbest hareket etmesi sağlanmıştır. Mahallî mülkî idare amirleri ile adli ve askerî makamların isteklerini yazılı olarak yapmaları, acele hallerde yapılacak sözlü isteklerini de en kısa zamanda yazılı olarak teyid etmeleri benimsenmiştir. Görevlerle ilgili olarak maddede uzun hükümler vazetmek yerine, bu konuların yönetmelikle açıklanması uygun bulunmuştur.

Danışma Meclisi metninde yer alan Güvenlik Kuvvetlerinin işbirliği ve yardımlaşmasını hükme bağlayan 13 üncü madde, 10 uncu maddede bu konu genel olarak hükme bağlandığından, tasarı metninden çıkarılmıştır.

Komisyonumuz 13 üncü maddede jandarma personeli ve uygulanacak mevzuatı düzenlemiştir. Maddede jandarma personelinin kimlerden oluştuğu sayılmış, subay, astsubay, uzman jandarma personeli, sivil memurlar ve işçilerin tabi oldukları kanunlar belirlenmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığının kendi kaynaklarından karşılanmayan subay ve astsubay ihtiyacının nasıl sağlanacağını hükme bağlayan Danışma Meclisinin kabul ettiği metnin 15 inci maddesi, bu hüküm Komisyonumuzun teklif ettiği metnin 13 üncü maddesinde düzenlendiğinden, tasarıdan çıkarılmıştır.

14 üncü maddede jandarma subay, astsubay ve uzman jandarmanın atanma ve yer değiştirme esasları düzenlenmiştir. Maddede ast rütbeden üst rütbeğe doğru sıra takip edilmiştir. Generallerin ve jandarma Genel Komutanının atanmasında, Genelkurmay Başkanı ile İçişleri Bakanı arasında uyuşmazlık çıkması halinde, sorunun sürüncemede kalmasını önlemek amacıyla Başbakan'a yetki tanınmıştır. Danışma Meclisinin kabul ettiği metnin 16 ncı maddesinde yer alan «İl Jandarma Alay Komutanları atanmadan önce valinin görüşü alınır» hükmü, geçmişteki uygulamaların ortaya çıkardığı sorunlar göz önüne alınarak, benimsenmemiştir. Keza sivil memurların atanma ve yer değiştirmeleri ile sicil, izin ve ödüle ilişkin hükümlere de bu hususlar 13 üncü maddede düzenlendiğinden bu maddede yer verilmemiştir.

15 inci maddede disiplin ve soruşturma usulleri, jandarma personelinin görev unvanı ve hizmet türlerine göre ayrı ayrı düzenlenmiştir.

16 ncı madde açığa alınma ve görevden uzaklaştırma ile ilgilidir. Bu maddede «çıkarılma» terimi yerine «alınma» terimi kullanılmıştır.

17 nci maddede işten el çektirme ve görevden uzaklaştırma yeniden düzenlenmiştir. Maddenin (c) bendinde işten el çektirme ve görevden uzaklaştırma teklifinin jandarma, tümen, tugay, bölge komutanları ve Denetleme Başkanınca yapılacağı açıklığa kavuşturulmuştur.

18 inci madde Genel Komutanlığın bütçesi ile ilgili olup, Danışma Meclisinin kabul ettiği metnin 20 nci maddesinden başlığı değiştirilerek alınmıştır.

19 uncu maddede ikmal esasları hükme bağlanmıştır. Jandarma Türk Silahlı Kuvvetlerinin bir parçası olduğundan silah ve mühimmatının Türk Silahlı Kuvvetleri standartlarına uygun olması faydalı mütalâa edilmiştir. Bu amaçla maddenin birinci fıkrasında gerekli değişiklik yapılmıştır. Tasarının 8 inci maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak bu maddenin ikinci fıkrasına da «Genelkurmay Başkanlığınca lüzum görülecek hallerle.....» ibaresi eklenmiştir.

Özlük haklarını düzenleyen 20 nci maddede adı geçen kanunların numaraları da belirtilmiştir.

21 inci madde «Emniyet ve asayiş hizmeti muhtelif ücret ödemesi» madde başlığı adı altında, Danışma Meclisinin kabul ettiği metnin 23 üncü maddesinden aynen alınmıştır.

22 nci maddede uzman jandarma ile erbaş ve erlerin diğer özlük hakları, 23 üncü maddede görevlerinin niteliği icabı kazandıran beslenemeyen jandarma erbaş ve erlerinin tayin bedeli hükme bağlanmıştır.

24 üncü madde yönetmelik çıkarılmasıyla ilgilidir. Yönetmeliklerin zamanında çıkarılabilmesi için 6 aylık süre tanınmış, İçişleri Bakanlığına sorumluluk verilmiş ve bu Bakanlığın serbest hareket edebilmesi için diğer Bakanlıklar tadadı olarak belirtilmemiştir.

25 inci maddede yürürlükten kaldırılan hükümler gösterilmiştir.

Geçici 1 inci madde Danışma Meclisinin kabul ettiği metinden atır yapılan madde numarası değiştirilerek aynen alınmıştır.

Geçici 2 nci maddede Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde bulunan Deniz Birlik ve tesislerinde görev yapan personelin 1985 yılına kadar Sahil Güvenlik Komutanlığına geçeceği ilgili kanun numarası da belirtilerek hükme bağlanmıştır.

Tasarıya Komisyonumuzca eklenen geçici 3 üncü madde ile jandarma sahalarının Emniyet Genel Müdürlüğüne devri esasları belirtilmiştir.

Halen Jandarma Teşkilâtında 635 sayılı Uzman Jandarma Kanunu hükümlerine göre görev yapan personel bulunmaktadır. Bu personel kaynaktan söndürülmüştür. Artık bu statüde personel alınmamakta ve yetiştirilmemektedir. Ancak bazı uzman jandarmalar hâlen teşkilât bünyesinde görev yapmaktadırlar. Bu nedenle bu Kanunda da Uzman Jandarmalar hakkında bazı hükümler vaz edilmiştir. Uzman Jandarmalar

meslekten ayrılıncaya kadar bu hükümlerin yürürlükte kalacağı daha sonra yürürlükten kalkacağı geçici 4 üncü maddede hükme bağlanmıştır.

26 ve 27 nci maddeler yürürlük ve yürütme hükümleridir.

Raporumuz Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına saygıyla sunulur.

C. EVCİL

Tuğg.
İhti. Kom. D. Bşk.

K. YILMAZ

Kur. Alb.
Bşk. Yrd.

A. ATEŞ

Mu. Alb.
Proje Yetkilisi

Gürtekin ÖZDEMİR

Kur. Alb.
Gn. Kur. Kara Hb. Ş. Md.

Bahattin ABLUM

İçişleri Bakanlığı
Baş Hukuk Müş.

Refet ERDOĞAN

Em. Gn. Md. Yrd.

M. Suat KOÇER

Hâk. Alb.
J. Gn. K. lığı
Huk. İş. Md.

Mümin SUNAY

J. Alb.
J. Gn. K. lığı
Loj. Bşk.

Atıf ERCAN

J. Alb.
J. Gn. K. lığı
İsth. Bşk.

Rusuhi ECEVİTOĞLU

Maliye Bakanlığı
Bütçe ve Mali Kont.
Gn. Md. D. Bşk.

Abdülkadir GENELİOĞLU

Adalet Bakanlığı
Kanunlar Gn. Md. Tetkik Hâk.

A. Bican AKYOL

Gümrük ve Tekel Bakanlığı
1. Huk. Müş.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Tasarısı

Amaç

MADDE 1. — Bu kanun, Türkiye Cumhuriyeti Jandarmasının görevine, yetki ve sorumluluklarına, hizmetin gerektirdiği bağlılık ve ilişkilere, teşkilat, konuş, personel kaynakları ve yetiştirilmesi ile bütçesine ve görev özelliğinden doğan özlük işlerine ait esas ve usulleri düzenler.

Kapsam

MADDE 2. — Bu kanun, jandarma karargâh, birlik ve kurumlarında hizmet gören personeli kapsar.

Tanım

MADDE 3. — Türkiye Cumhuriyeti Jandarması; yurdun genel güvenlik ve asayişini ile kamu düzeninin korunması ve kaçakçılığın men, takip ve tahkikine ilişkin kanun ve nizamlar ile bunlara dayanan hükümet emir ve kararlarını uygulamakla görevli ve yükümlü bulunan silahlı ve askerî bir genel güvenlik kuvvetidir.

Bağlılık

MADDE 4. — Jandarma Genel Komutanlığı, Türk Silahlı Kuvvetlerinin bir parçası olup, eğitim ve öğretim bakımından Genelkurmay Başkanlığına, emniyet ve asayiş işleriyle diğer görev ve hizmetlerin ifası yönünden İçişleri Bakanına bağlıdır.

Teşkilat ve konuş

MADDE 5. — Jandarma Genel Komutanlığı Teşkilatı, genel olarak güvenlik, sınır ve deniz birlikleri ile eğitim birlikleri ve destek ünitelerinden oluşur.

Teşkilatın ayrıntıları, Türk Silahlı Kuvvetlerindeki esaslara uygun olarak kendi kuruluş ve kadrolarında gösterilir.

Jandarma Genel Komutanlığının kuruluş, konuş ve kadrolarının tespiti İçişleri Bakanlığınca yapılır. Ancak, seferde diğer kuvvetler emrinde görev alacak birliklerle, jandarma eğitim, komando ve toplu birliklerinin kuruluş, konuş ve kadrolarının düzenlenmesinde Genelkurmay Başkanlığının tasvibi alınır.

Genel güvenlik ve asayişle görevli jandarma birliklerinin kuruluş ve konuşlarının saptanmasında, zorunlu haller dışında, mülkî taksimat göz önünde bulundurulur.

Jandarma Genel Komutanının görev ve sorumluluğu

MADDE 6. — Jandarma Genel Komutanı, barışta tüm jandarmanın; seferde ise kuvvet komutanlıkları emrine girmeyen jandarma birlik ve kurumlarının komutanı olup jandarma teşkilatının sevk ve idaresinden, jandarmaya verilmiş bulunan barış ve sefer görevlerinin yeterlikle yürütülmesi için teşkilatı her bakımdan hazır bulundurmaktan ve tüm görevlerin kanun ve nizamlar çerçevesinde yapılmasının sağlanmasından sorumludur.

Jandarmanın barış görevleri

MADDE 7. — Jandarmanın barış görevleri :

a) Mülkî görevleri :

Kamu düzenini korumak; kamu güvenliğini, huzur ve sükûnunu sağlamak ve suç işlenmesini önlemek için gereken tedbirleri almak ve uygulamak,

b) Adli görevleri :

İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri ifa etmek; ceza infaz kurumları ile tutukevlerinin dış korunmalarını sağlamak,

(Hükümetin Teklifi)

c) Askerî görevleri :

Askerî kanun ve nizamlarla kendisine verilen görevleri yapmak,

d) Diğer görevleri :

Bu kanunda belirtilen görevlerin dışında kalan ve diğer kanun ve nizamlar ile hükümet emir ve kararlarında gösterilen hizmetleri yerine getirmektir.

Jandarmanın sefer görevleri

MADDE 8. — Jandarma birlikleri, seferde bir bölümü ile diğer kuvvet komutanlıkları emrine girer ve kalan bölümü ile de Jandarma Genel Komutanlığı emrinde normal görevlerine devam eder.

Hizmet sınırı

MADDE 9. — Kanun ve nizamlar ile Hükümet emir ve kararlarının öngörmediği hiç bir görev jandarmadan istenemez ve jandarma hiç bir sebeple aslî görevinin dışında kullanılamaz. Ancak, jandarma subayları valilik ve kaymakamlığa, jandarma astsubayları ise bucak müdürlüklerine geçici bir süre ile vekâlet edebilirler.

Jandarmanın görev ve sorumluluk sahası

MADDE 10. — İl, ilçe ve bucak belediye hudutları dışında kalan yerler jandarmanın görev ve sorumluluk sahasıdır.

Silah kullanma yetkisi

MADDE 11. — Jandarma, kanun ve nizamların güvenlik kuvvetleri ile silahlı kuvvetlere tanıdığı silah kullanma yetkilerine aynen sahiptir.

Güvenlik hizmeti ile görevlendirilecek jandarma birliklerinin ilgili makamlarla ilişkileri, birlikte çalışma ve işbirliği esasları

MADDE 12. — İl jandarma alay komutanlıkları ve ast kademeleri, yurdun genel güvenlik ve asayışı ile kamu düzeninin korunmasına ilişkin kanun ve nizamların jandarmaya yüklediği görevlerin yapılması yönünden mahallin en büyük mülkiye amirine bağlıdır.

Ancak, bu komutanlıklar; maiyetlerinin sevk ve idaresinden, disiplin, eğitim, özlük hakları ve lojistik faaliyetlerinin yürütülmesinden kendi amirlerine karşı sorumludur.

İl jandarma alay komutanlıkları ve ast kademeleri; diğer kanun ve nizamlar ile Hükümet emir ve kararlarının jandarmaya yüklediği görevlerin yapılmasında en büyük mülkî amir dışında hiç bir makama bağlı olmayıp, ilgili makamların mevzuata uygun olarak yapacakları istekleri yerine getirmekle yükümlüdürler.

İçişleri Bakanlığı ile askerî ve adlî makamlar hariç olmak üzere, diğer bakanlıklarla kamu kurumlarının mahallî birimleri isteklerini mülkî makamlar kanalı ile jandarmaya yazılı olarak iletirler. Acele hallerde istekler sözlü olarak yapılabilir. Ancak, bu istek en kısa zamanda yazı ile teyid edilir. İstekte bulunan makamlar, jandarmanın icraatına müdahalede bulunamazlar. Adlî makamların Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu uyarınca haiz oldukları yetkiler saklıdır.

İstek, kanun ve nizamlara aykırı ve jandarmanın görevi ile ilgili değil ise, jandarma komutanı bu isteği yerine getirmez. Durumu gerekçesini belirterek istekte bulunan makama ve kendi amirine bildirir. İstekte bulunan makam durumun âcîl ve isteğin yapılmasından doğacak sorumluluğun kendisine ait olduğunu yazılı olarak bildirirse (isteğin yapılmasının suç teşkil etmediği hallerde) bu istek hemen yerine getirilir.

İsteğin haksız red edildiği kanıtlanırsa, ilgili jandarma komutanı sorumlu tutulur.

(Hükümetin Teklifi)

Jandarma komutanları, belirlenen zamanlarda, mahallî mülkî amirlere yörenin güvenlik ve asayişi, alınan ve alınması istenilen önlemler konusunda bilgi verirler ve bu görüşmelerde alınan karar ve verilen emirler doğrultusunda faaliyetlerini düzenlerler.

Güvenlik kuvvetlerinin işbirliği ve yardımlaşması

MADDE 13. — Genel güvenlik ve asayiş görevleri ile kaçakçılığın men, takip ve tahkiki görevlerinin ifası sırasında, gereken hallerde jandarma ve polis işbirliği yapar.

Jandarma veya emniyet teşkilatı, kendi sorumluluk bölgelerinde yetersiz kaldıkları hallerde, mülkî idare amirlerinin isteği üzerine, birbirlerinin sorumluluk bölgelerinde görevlendirilebilirler.

Personel Kaynakları

MADDE 14. — Jandarmanın personel kaynakları :

a) Jandarma Genel Komutanlığı personeli subay, astsubay, uzman jandarma, askerî öğrenci, erbaş ve erler ile sivil memurlar ve işçilerden oluşur.

b) Jandarma subay ve astsubayları, Kara Kuvvetlerinde olduğu gibi sınıflara ayrılır.

c) Jandarma subayları Kara Harp Okulundaki öğrenimden sonra, Piyade Okulunda temel kursa tabi tutulur. Bunu takiben Jandarma Okulunda öğrenim görür.

d) Jandarma Genel Komutanlığında bulunan diğer sınıf subayları ile astsubayların yetiştirilmesinde 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümleri uygulanır.

MADDE 15. — Jandarma Genel Komutanlığının kendi kaynaklarından karşılanamayan subay ve astsubay ihtiyacı; Jandarma Genel Komutanlığının talebi, Genelkurmay Başkanlığının onayı ve kendi kuvvetleriyle irtibatları saklı kalmak kaydıyla diğer kuvvet komutanlıklarından sağlanabilir.

Yükselme, atanma, yer değiştirme, sicil, izin ve ödül

MADDE 16. —

a) Yükselme :

Jandarma subay, astsubayları ile uzman jandarma çavuşlarının yükselmeleri 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu esaslarına, sivil memurlarınki ise, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yapılır.

b) Atanma ve yer değiştirme

Jandarma Genel Komutanının atanması; Genelkurmay Başkanının teklifi, İçişleri Bakanının inhası, Başbakanın imzalayacağı ve Devlet Başkanının onaylayacağı kararname ile,

Jandarma generallerinin atanması; Jandarma Genel Komutanının lüzum göstermesi ve Genelkurmay Başkanının teklifi üzerine İçişleri Bakanının inhası, Başbakanın imzalayacağı ve Devlet Başkanının onaylayacağı kararname ile,

Asteğmen - albay (albay dahil) jandarma subayları ile astsubay ve uzman jandarma çavuşların atanmaları Jandarma Genel Komutanınca,

Yapılır.

Jandarma birlik komutanları ile kurum amirlikleri emrine atanan jandarma subay, astsubay ve uzman jandarma çavuşların istihdam yerleri, hizmet ihtiyaçları dikkate alınarak, ilgili birlik komutanları ve kurum amirlerince düzenlenir. Ancak, sabit jandarma birliklerinde il jandarma alay komutanlığı emrine atanan personelin görev yerlerinin tespitinde valilerin görüşü alınır.

Sivil memurların atanma ve yer değiştirilmeleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile bu hususta çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre İçişleri Bakanlığınca yapılır. Bu yetki Jandarma Genel Komutanına devredilebilir.

(Hükümetin Teklifi)

c) Sicil, izin ve ödül :

Jandarma subay ve astsubayları ile uzman jandarma çavuşların sicil, izin ve ödül işlemleri 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ve bu kanuna ilişkin yönetmelik hükümlerine, sivil memurlarınki ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile bu konuda düzenlenen yönetmelik hükümlerine göre yürütülür.

Disiplin ve soruşturma usulleri

MADDE 17. — Jandarma Personelinin :

a) Disiplin yolu ile cezalandırılmaları kendi yetkili amirlerine aittir.

b) İşledikleri disiplin suçları hakkında 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri uygulanır.

c) Askerî yargıya tabi suçlarında haklarında 1632 sayılı Askerî Ceza Kanunu, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ile 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununa göre işlem yapılır.

d) Mülkî (idarî) hizmetten doğan veya bu tür hizmeti yaparken işlenen suçlarda haklarında Memurin Muhakemat Hakkında Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

e) Adli hizmetlerden doğan suçlarda amir durumundaki kimseler (il jandarma alay komutanı ile kadrolu yardımcıları ve ilçe jandarma bölük komutanları) için hâkimlerin görevlerinden dolayı tabi oldukları yargılama usulleri uygulanır.

f) Kişisel suçlarında umumî hükümlere göre işlem yapılır.

Açığa çıkarılma ve görevden uzaklaştırma

MADDE 18. — Jandarma subay ve astsubayları ile uzman jandarma çavuşlarının açığa çıkarılmaları ile açığın kaldırılmasına ait işlemler 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, sivil memurların görevden uzaklaştırılmaları ve göreve başlatılmaları ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine göre yapılır.

İşten el çektirme ve görevden uzaklaştırma

MADDE 19. — Jandarma subay, astsubay ve uzman jandarma çavuşlar ile sivil memurlar :

a) Askerî yargıya tabi suçlardan dolayı gerektiğinde, 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 84 üncü maddesi hükmüne göre, nezdinde askerî mahkeme kurulan kıta komutanı veya askerî kurum amirince,

b) 1609 sayılı Kanun kapsamına giren suçlar sebebiyle veya Memurin Muhakematı Hakkında Kanunun 12 nci maddesi hükmüne göre il jandarma alay karar gâhı mensupları ile ilçe ve bucak jandarma teşkilatında görevli personel için; il jandarma alay komutanının teklifi üzerine vali tarafından, il jandarma alay komutanı için valinin teklifi, Jandarma Genel Komutanının uygun görmesi üzerine İçişleri Bakanınca,

c) Ağır hapsi gerektiren cürümlerde; suç delillerinin elde edilmesini temin veya değiştirilmesini veya yok edilmesini önlemek bakımından gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Jandarma Genel Komutanınca,

Geçici süre ile işten el çektirilebilir veya görevden uzaklaştırılabilirler.

Bu tür işten el çektirme veya görevden uzaklaştırmalar açığa çıkarma olmayıp, onun hukukî ve malî sonuçlarını doğurmaz.

Malî hükümler

MADDE 20. — Jandarma Genel Komutanlığı, bütçe hizmetleri yönünden İçişleri Bakanlığı bünyesinde olmakla beraber, jandarma, hizmet özelliği nedeniyle müstakil bir bütçeye sahiptir.

MADDE 21. — Jandarma Genel Komutanlığı ikmal hizmetlerini ve faaliyetlerini kendi bütçesini kullanarak yürütür. Ancak, barışta jandarmanın silah ve mühimmatı ile seferde diğer kuvvetler emrine girecek jandarma birliklerinin sefer görevleri ile ilgili her türlü ihtiyaçları, emrine gireceği kuvvet komutanlıklarının

standartlarına uygun olarak barıştan itibaren Millî Savunma Bakanlığınca karşılanır.

MADDE 22. — Jandarma Genel Komutanlığı personeli bu Kanunla getirilen hakların yanısıra, özlük hakları bakımından, Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, Devlet Memurları Kanunu ve genel düzenleme getiren diğer kanunlara tabi olup, ayrıca başka kanunlarla verilen haklardan da yararlanır.

MADDE 23. — Jandarma Genel Komutanlığına mensup veya bu Komutanlık bünyesine atanmış diğer kuvvetler askerî personeline ayrıca «Emniyet ve asayiş hizmeti muhtelif ücret ödemesi» yapılır. Bunun miktarı ile ödeme hal ve şartları her yıl bütçe kanununda belirtilir.

MADDE 24. — Uzman jandarma çavuşlar ile erbaş ve erlerin kaynakları, hizmet süreleri, terfileri, maaş, tahsisat, giyim, kuşam ve beslenme usulleri özel kanunlarında gösterildiği gibidir.

MADDE 25. — Görevlerinin niteliği icabı kazandan beslenemeyen jandarma erbaş ve erlerine kanunî yiyecek istihkak maddelerinin aylık maliyeti kadar tayın bedeli, tutarı Millî Savunma Bakanlığı ile varılacak muhtabakata göre Jandarma Genel Komutanlığınca saptanarak İçişleri Bakanının onayından sonra her ay peşin olarak ödenir.

Yönetmelik çıkarılması

MADDE 26. — Bu Kanunun uygulama şekli, yayımını izleyen altı ay içerisinde İçişleri Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konacak bir yönetmelikte belirtilir.

Yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak olan hükümler

MADDE 27. —

- a) 1706 sayılı Jandarma Kanunu ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.
  - b) 1. 1624 sayılı Dahiliye Vekâleti Merkez Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanunun,
  2. 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun,
  3. 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun,
  4. 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun,
  5. Diğer kanun ve nizamların,
- . . . . . bu Kanuna aykırı hükümleri jandarma teşkilatı için uygulanmaz.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE — Bu Kanunun 26 ncı maddesiyle çıkarılması öngörülen yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar, 1 Aralık 1937 gün ve 2/7756 sayılı kararnameme ile yürürlüğe konulmuş olan Jandarma Teşkilat ve Vazife Tüzüğü ile ek ve değişikliklerinin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

(Hükümetin Teklifi)

Yürürlük

MADDE 28. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 29. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

3.5.1982

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
Z. Baykara

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
T. Özal

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztrak

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdaş

Adalet Bakanı
C. Menteş

Millî Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı
K. Erdem

Millî Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağ. ve Sos. Yrd. Bakanı V.
M. R. Güney

Gümrük ve Tekel Bakanı
Prof. Dr. A. Bozer

Ulaştırma Bakanı
Prof. Dr. M. Aysan

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Tek. Bakanı
M. Turgut

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
F. İlkel

Kültür ve Turizm Bakanı
İ. Evliyaoglu

İmar ve İskân Bakanı
Dr. Ş. Tüten

Köy İş. ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Tasarısı

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti Jandarmasının görev, yetki ve sorumluluklarına, hizmetin gerektirdiği bağıllık ve ilişkilere, teşkilat, konuş, personel kaynakları ve yetiştirilmesi ile bütçesine ve görev özelliğinden doğan özlük işlerine ait esas ve usulleri düzenler.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanun, jandarma karargâh, birlik ve kurumları ile buralarda hizmet gören personeli kapsar.

Tanım

MADDE 3. — Türkiye Cumhuriyeti Jandarması, yurdun genel güvenlik ve asayişini ile kamu düzeninin korunması ve kaçakçılığın men, takip ve tahkikine ilişkin kanun ve nizamlar ile bunlara dayanan hükümet emir ve kararlarını uygulamakla görevli ve yetkili bulunan, silahlı ve askerî bir genel güvenlik kuvvetidir.

Bağıllık

MADDE 4. — Jandarma Genel Komutanlığı, Türk Silahlı Kuvvetlerinin bir parçası olup, eğitim, öğretim ve sefer görevleri bakımından Genelkurmay Başkanlığına, genel güvenlik ve asayiş işleriyle diğer görev ve hizmetlerin ifası yönünden İçişleri Bakanlığına bağlıdır. Ancak Jandarma Genel Komutanı, Bakana karşı sorumludur.

Teşkilat ve konuş

MADDE 5. — Jandarma Genel Komutanlığı Teşkilatı : Sabit, Seyyar (sınır), Komando, Eğitim ve Öğretim Birlikleri ile Destek Birliklerinden oluşur.

Teşkilatın ayrıntıları; Türk Silahlı Kuvvetlerindeki esaslara uygun olarak kendi kuruluş ve kadrolarında gösterilir. Jandarma Genel Komutanlığının kuruluş, ve kadroları ile konuş yerleri, İçişleri Bakanlığınca düzenlenir. Ancak, seferde ve olağanüstü durumlarda diğer kuvvetler emrinde görev alacak birliklerle, Jandarma eğitim, Komando ve toplu birliklerinin kuruluş, kadro ve konuşlarının düzenlenmesinde Genelkurmay Başkanlığının tasvibi alınır.

Genel güvenlik ve asayişle görevli jandarma birliklerinin kuruluş ve konuşlarının saptanmasında zorunlu haller dışında, mülki taksimat göz önünde bulundurulur.

İHTİSAS KOMİSYONUNUN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu Tasarısı

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Teşkilatının görev, yetki ve sorumluluklarına, hizmetin gerektirdiği bağlılık ve ilişkilere, teşkilat ve konuşa ait esas ve usulleri düzenler.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanun, Jandarma Teşkilatındaki karargâh, birlik ve kurumlar ile buralarda hizmet gören personeli ve bunlarla ilgili faaliyet ve esasları kapsar.

Tanım

MADDE 3. — Türkiye Cumhuriyeti Jandarması emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer kanun ve nizamların verdiği görevleri yerine getiren silahlı, askerî bir güvenlik ve kolluk kuvvetidir.

İKİNCİ KISIM

Konuş, Kuruluş, Görev, Sorumluluk ve Silah Kullanma Yetkileri

BİRİNCİ BÖLÜM

Bağlılık, Konuş ve Kuruluş

Bağlılık

MADDE 4. — Jandarma Genel Komutanlığı, Türk Silahlı Kuvvetlerinin bir parçası olup, Silahlı Kuvvetlerle ilgili görevleri, eğitim ve öğrenim bakımından Genelkurmay Başkanlığına, emniyet ve asayiş işleriyle diğer görev ve hizmetlerin ifası yönünden İçişleri Bakanlığına bağlıdır. Ancak Jandarma Genel Komutanı, Bakan karşı sorumludur.

Konuş, kuruluş

MADDE 5. — Jandarma Genel Komutanlığı Teşkilatı; görevin özelliği ve Türk Silahlı Kuvvetlerindeki esaslara uygun olarak kendi kuruluş ve kadrolarında gösterilir.

Jandarma Genel Komutanlığının kuruluş ve kadrolarıyla konuş yerleri, Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca düzenlenir. Ancak seferberlik ve savaşta Kuvvet Komutanlıkları emrine girecek birliklerin kuruluş, kadro ve konuşlarının düzenlenmesinde Genelkurmay Başkanlığının onayı alınır.

Emniyet ve asayiş ile görevli jandarma birliklerinin kuruluş ve konuşlarının düzenlenmesinde zorunlu haller dışında mülkî taksimat esas alınır. Ancak hizmette verim ve etkinliğin sağlanması amacıyla birden çok ili içine alan bölgelerde teşkilatlanma da göz önünde bulundurulur.

Jandarmanın Genel Komutanının görev ve sorumluluğu

MADDE 6. — Jandarmanın Genel Komutanı; barışta tüm jandarmanın, seferde kuvvet komutanlıkları emrine girmeyen jandarmanın birlik ve kurumlarının komutanı olup jandarmanın teşkilatının sevk ve idaresinden, jandarmaya verilmiş bulunan barış ve sefer görevlerinin yürütülmesi için teşkilatı her bakımdan hazır bulundurmaktan ve tüm görevlerin kanun ve nizamlar çerçevesinde yapılmasından sorumludur.

Jandarmanın görevleri

MADDE 7. — Jandarmanın görevleri :

a) Mülki görevleri :

Kamu düzenini korumak, kamu güvenliğini, huzur ve sükûnunu sağlamak ve suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak,

b) Adli görevleri :

İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri ifa etmek, ceza infaz kurumları ile tutuk evlerinin dış korunmalarını sağlamak,

c) Askerî görevleri :

Askerî kanun ve nizamlarla kendisine verilen görevleri yapmak,

d) Diğer görevleri :

Bu kanunda belirtilen görevlerin dışında kalan ve diğer kanun ve nizamlar ile hükümet emir ve kararlarında gösterilen hizmetleri yerine getirmektir.

Jandarmanın seferde ve olağanüstü durumlarda görevleri

MADDE 8. — Jandarmanın birlikleri, seferde ve olağanüstü durumlarda bir bölümü ile diğer kuvvet komutanlıkları emrine girer; kalan bölümü ile Jandarmanın Genel Komutanlığı emrinde normal görevlerine devam eder.

Hizmet sınırı

MADDE 9. — Kanun ve nizamlar ile hükümet emir ve kararlarının öngörmediği hiç bir görev Jandarmanın istenemez ve Jandarmanın hiç bir sebeple aslı görevinin dışında kullanılamaz. Ancak, Jandarmanın subaylarına valilik ve kaymakamlığa, jandarmanın astsubaylarına da, bucak müdürlüklerine geçici bir süre ile vekâlet görevi verilebilir.

Jandarmanın görev ve sorumluluk alanı

MADDE 10. — İl, ilçe, bucak ve polis teşkilatı bulunan kasabaların belediye hudutları dışında kalan yerler, jandarmanın görev ve sorumluluk alanıdır.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte polis kuruluşu bulunmayan ilçe, bucak ve kasabaların belediye hudutları içinde, jandarmanın görev ve sorumluluğu devam eder. Ancak bu süre beş yılı geçemez.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

İKİNCİ BÖLÜM

Görev, Hizmet Sınırı ve Sorumluluklar

Jandarma Genel Komutanının görev ve sorumluluğu

MADDE 6. — Jandarma Genel Komutanı tüm jandarma teşkilatının komutanıdır.

Teşkilatın sevk ve idaresinden, kanun ve nizam hükümlerinin icrasını sağlamaktan, bunlara dayalı olarak verilen emir ve kararların yapılmasından sorumludur.

Jandarmanın genel olarak görevleri

MADDE 7. — Jandarmanın sorumluluk alanların da genel olarak görevleri şunlardır.

a) Mülki görevleri;

Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, ko rumak ve kollamak, kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumları ve tutuk-
evlerinin dış korunmalarını yapmak.

b) Adli görevleri;

İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri ye-
rine getirmek.

c) Askerî görevleri;

Askerî kanun ve nizamların gereği görevlerle Genelkurmay Başkanlığınca verilen görevleri yapmak.

d) Diğer görevleri;

Yukarıda belirtilen görevler dışında kalan ve diğer kanun ve nizam hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı
emir ve kararlarla Jandarmaya verilen görevleri yapmak.

Jandarmanın sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halindeki görevleri

MADDE 8. — Jandarma birlikleri; Genelkurmay Başkanlığınca lüzum görülen hallerle sıkıyönetim, se-
ferberlik ve savaş hallerinde gerekli olan bölümü ile Kuvvet Komutanlıkları emrine girer, kalan bölümü ile
Jandarma Genel Komutanlığı emrinde normal görevlerine devam eder.

Hizmet sınırı

MADDE 9. — Kanun ve nizamlar ile bunlara dayalı olarak verilen emir ve kararların öngörmediği hiç-
bir görev jandarmadan istenemez. Ancak, jandarma subaylarına valilik ve kaymakamlığa, jandarma astsu-
baylarına da bucak müdürlüklerine geçici bir süre ile vekâlet görevi verilebilir.

Jandarmanın görev ve sorumluluk alanı

MADDE 10. — Jandarmanın genel olarak görev ve sorumluluk alanı; polis görev sahası dışı olup, bu
alanlar il ve ilçe belediye hudutları haricinde kalan veya polis teşkilatı bulunmayan yerlerdir.

Jandarma, kendisine verilen görevlerin ifası ile ilgili olarak diğer güvenlik kuvvetleri ile işbirliği ve koor-
dinasyonda bulunur.

Jandarma veya Emniyet Teşkilatı, kendi sorumluluk sahasında yetersiz kaldıkları veya kalacaklarının
değerlendirilmesi halinde, mahallî mülki amirler tarafından birbirlerinin sorumluluk sahaslarında geçici olarak
görevlendirilebilirler.

Jandarmanın diğer güvenlik kuvvetleriyle işbirliği ve koordinasyon esasları, sorumluluk sahaslarının tespiti
ile ilgili hususlar ve emir komuta ilişkileri yönetmelikle belirlenir.

Silah kullanma yetkisi

MADDE 11. — Jandarma, kanun ve nizamların güvenlik kuvvetleri ile Silahlı Kuvvetlere tanıdığı silah kullanma yetkilerine aynen sahiptir.

Güvenlik hizmeti ile görevlendirilecek jandarma birliklerinin ilgili makamlarla ilişkileri, birlikte çalışma ve işbirliği esasları

MADDE 12. — İl Jandarma alay komutanlıkları ve ast kademeleri, yurdun genel güvenlik ve asayışı ile kamu düzeninin korunmasına ilişkin kanun ve nizamların jandarmaya yüklediği görevlerin yapılması yönünden mahallin en büyük mülki amirine bağlıdır.

Ancak, bu komutanlıklar, maiyetlerinin sevk ve idaresinden, disiplin eğitim, özlük hakları ve lojistik faaliyetlerinin yürütülmesinden kendi amirlerine karşı sorumludurlar.

İl jandarma alay komutanlıkları ve ast kademeleri; diğer kanun ve nizamlar ile hükümet emir ve kararlarının jandarmaya yüklediği görevlerin yapılmasında en büyük mülki amir dışında hiç bir makama bağlı olmayıp, ilgili makamların mevzuata uygun olarak yapacakları istekleri yerine getirmekle yükümlüdürler.

İçişleri Bakanlığı ile askerî ve adli makamlar hariç olmak üzere, diğer bakanlıklarla kamu kurumlarının mahallî birimleri isteklerini mülki makamlar kanalı ile Jandarmaya yazılı olarak iletirler. Acele hallerde istekler sözlü olarak yapılabilir. Ancak, bu istek en kısa zamanda yazı ile teyid edilir. İstekte bulunan makamlar, Jandarmanın icraatına müdahalede bulunamazlar. Adli makamların Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu uyarınca haiz oldukları yetkiler saklıdır.

İstek, kanun ve nizamlara aykırı ve Jandarmanın görevi ile ilgili değil, ise jandarma komutanı bu isteği yerine getirmez. Durumu gerekçesini belirterek istekte bulunan makama ve kendi amirine bildirir. İstekte bulunan makama durumun âcil ve isteğin yapılmasından doğacak sorumluluğun kendisine ait olduğunu yazılı olarak bildirirse, isteğin yapılmasının suç teşkil etme işi hallerde, bu istek hemen yerine getirilir.

İsteğin haksız ret edildiği kanıtlanırsa, ilgili Jandarma Komutanı sorumlu tutulur.

Jandarma komutanları, belirlenen zamanlarda, mahallî mülki amirlere yönen güvenlik ve asayışı, alınan ve alınması istenilen önlemler konusunda bilgi verirler ve bu görüşmelerde alınan kararlar ve verilen emirler doğrultusunda faaliyetlerini düzenlerler.

Güvenlik kuvvetlerinin iş birliği ve yardımlaşması

MADDE 13. — Genel güvenlik ve asayiş görevleri ile kaçakçılığın men, takip ve tahkiki görevlerinin ifası sırasında, gereken hallerde jandarma, polis ve diğer güvenlik teşkilatlarıyla iş birliği yapar.

Jandarma veya emniyet teşkilatı, kendi sorumluluk bölgelerinde yetersiz kaldıkları hallerde, mülki idare amirleri tarafından birbirlerinin sorumluluk bölgelerinde görevlendirilebilirler.

Jandarma personeli ve kaynakları

MADDE 14. — Jandarmanın personeli ve kaynakları :

a) Jandarma Genel Komutanlığı personeli subay, astsubay, uzman jandarma, askerî öğrenci, erbaş ve erler ile sivil memurlar ve işçilerden oluşur.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettığı Metin)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Silah Kullanma Yetkisi

Silah kullanma yetkisi

MADDE 11. — Jandarma, kendisine verilen görevlerin ifası sırasında hizmet özelliğine uygun ve görevin gereği olarak kanunlarda öngörülen silah kullanma yetkisine sahiptir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

İlişkiler, Çalışma ve İşbirliği Esasları

Emniyet ve asayiş hizmeti ile görevlendirilecek jandarma birliklerinin ilgili makamlarla ilişkileri, birlikte çalışma ve işbirliği esasları

MADDE 12. — Emniyet ve asayiş görevi ifa eden il jandarma alay komutanlıkları ve ast kademeleri; mülkî görevlerin yapılması yönünden mahallî mülkî idare amirine, maiyetlerinin sevk ve idaresinden, disiplin, eğitim, özlük hakları ile lojistik faaliyetlerin yürütülmesinden kendi amirlerine karşı sorumludurlar.

Mahallî mülkî idare amirleri ile adli ve askerî makamlar; kanun ve nizam hükümlerine uygun isteklerini acele hallerde sözlü olarak yapabilirler. Ancak bu istek en kısa zamanda yazılı olarak teyit edilir. Diğer makamların istekleri mahallî mülkî idare amirleri kanalı ile jandarmaya görev olarak verilir.

Görevleri ile ilgili olarak jandarmanın diğer makamlarla ilişkileri, birlikte çalışma ve işbirliği esasları da dahil jandarmanın komuta ve kontrol ilişkileri yönetme likte açıklanır.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

- b) Jandarma subay ve astsubayları, Kara Kuvvetlerinde olduğu gibi sınıflara ayrılır,
- c) Jandarma subayları Kara Harp Okulundaki öğrenimden sonra, Piyade Okulunda temel kursa tabi tutulur ve bunu takiben Jandarma Okulunda öğrenim görürler.
- d) Jandarma Genel Komutanlığında bulunan diğer sınıf subayları ile astsubayların yetiştirilmesinde 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümleri uygulanır.

MADDE 15. — Jandarma Genel Komutanlığının kendi kaynaklarından karşılanamayan subay ve astsubay ihtiyacı kendi kuvvetleriyle irtibatları saklı kalmak kaydıyla Jandarma Genel Komutanlığının talebi, Genelkurmay Başkanlığının onayı ile diğer Kuvvet Komutanlıklarından sağlanabilir.

Yükselme, atanma, yer değiştirme, sicil, izin ve ödül

MADDE 16. —

a) Yükselme :

Jandarma subay, astsubayları ile uzman jandarma çavuşlarının yükselmeleri 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu esaslarına, savil memurlarınki ise, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yapılır.

b) Atanma ve yer değiştirme :

Jandarma Genel Komutanının atanması; Genelkurmay Başkanının teklifi, İçişleri Bakanının inhası, Başbakanın imzalayacağı ve Devlet Başkanının onaylayacağı müşterek kararname ile,

Jandarma generallerinin atanması; Jandarma Genel Komutanının lüzum göstermesi ve Genelkurmay Başkanının teklifi üzerine İçişleri Bakanının inhası, Başbakanın imzalayacağı ve Devlet Başkanının onaylayacağı müşterek kararname ile,

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

DÖRDÜNCÜ KISIM

Personel, Kaynakları ve Özlük Hakları

BİRİNCİ BÖLÜM

Personel ve Kaynakları

Personel ve uygulanacak mevzuat

MADDE 13. — Jandarma Genel Komutanlığı personeli; subay, astsubay, uzman jandarma, askerî öğrenci, erbaş ve erler ile sivil memur ve işçilerden oluşur.

Jandarma subay ve astsubaylarının kaynak ve yetiştirilmeleri ile terfi, izin, sicil ve ödül işlemleri 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu esaslarına göre yürütülür. Jandarma subay ve astsubayları duyulan ihtiyaca göre Genelkurmay Başkanlığının onayı alınmak kaydıyla sınıflara ayrılır.

Jandarma Genel Komutanlığının kendi kaynaklarından karşılanamayan subay ve astsubay ihtiyacı kendi kuvvetleriyle ilişkileri saklı kalmak şartıyla Jandarma Genel Komutanlığının talebi, Genelkurmay Başkanlığının onayı ile Kuvvet Komutanlıklarından sağlanabilir.

Uzman jandarma personelinin meslekten ayrılma, yükselme, izin, sicil ve ödül işlemlerinde 635 sayılı Uzman Jandarma Kanunu hükümleri uygulanır.

Sivil memurların adaylığa kabul edilme, asıl memurluğa atanma, yer değiştirme, memurluktan çıkarılma hususları ile yükselme, izin, sicil ve ödül işlemleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu esaslarına göre yapılır.

İşçilerin işe alınma, işyeri değişikliği, yükselme, izin, sicil, ödül ve hizmet akdinin feshi işlemleri 1475 sayılı İş Kanunu ile varsa geçerli bulunan toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Atama, Yer Değiştirme ve Disiplin İşlemleri

Jandarma subay, astsubay ve uzman jandarmanın atanma ve yer değiştirme esasları

MADDE 14. — Subay, astsubay ve uzman jandarmanın atanmaları;

a) Asteğmen - albay (Albay dahil) rütbelerindeki subaylar ile astsubay ve uzman jandarmaların atanmaları Jandarma Genel Komutanınca,

b) Generallerin atanmaları; Jandarma Genel Komutanının lüzum göstermesi, Genelkurmay Başkanının teklifi, İçişleri Bakanının inhası, Başbakanın imzaya çağrı ve Cumhurbaşkanının onaylayacağı müşterek kararname ile,

c) Jandarma Genel Komutanının atanması; Genelkurmay Başkanının teklifi, İçişleri Bakanının inhası, Başbakanın imzalayacağı ve Cumhurbaşkanının onaylayacağı müşterek kararname ile,

Yapılır.

Yukarıdaki (b) ve (c) bentlerinin uygulanmasında Genelkurmay Başkanının teklifi üzerine, İçişleri Bakanı inha işlemini yapmadığı takdirde, Genelkurmay Başkanı talebini yazı ile Başbakana gönderir. Başbakan kararını yazı ile İçişleri Bakanına bildirir.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettığı Metin)

Asteğmen - albay (albay dahil) Jandarma subayları ile astsubay ve uzman jandarma çavuşlarının atanmaları Jandarma Genel Komutanınca,

Yapılır.

Ancak, il jandarma alay komutanları atanmadan önce valinin görüşü alınır.

Jandarma birlik komutanları ile kurum amirlikleri emirlerine atanan jandarma subay, astsubay ve uzman jandarma çavuşlarının istihdam yerleri, hizmet ihtiyaçları dikkate alınarak, ilgili birlik komutanları ve kurum amirlerince düzenlenir. Ancak, sabit jandarma birliklerinde, il jandarma alay komutanlığı emrine atanan personelin görev yerlerinin tespiti, il jandarma alay komutanının teklifi, valinin onayı ile yapılır.

Sivil memurların atanma ve yer değiştirilmeleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile bu hususta çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre İçişleri Bakanlığınca yapılır. Bu yetki Jandarma Genel Komutanına devredilebilir.

c) Sicil, İzin ve Ödül :

Jandarma subay ve astsubayları ile uzman jandarma çavuşlarının sicil, izin ve ödül işlemleri 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ve bu Kanuna ilişkin yönetmelik hükümlerine, sivil memurlarınkı ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile bu konuda düzenlenen yönetmelik hükümlerine göre yürütülür.

Mülki hizmetleri ile ilgili olarak Vali ve Kaymakamlarca düzenlenen değerlendirme raporları, her yılın Nisan ayında, tayin, terfi ve sicillerinde dikkate alınmak üzere Jandarma Genel Komutanlığına gönderilir.

Disiplin ve soruşturma usulleri

MADDE 17. — Jandarma Personelinin;

Disiplin yolu ile cezalandırılmaları kendi yetkili amirlerine aittir. Mülki amirler denetlemeleri sırasında denetlediği kişiler hakkında disiplin soruşturması açılmasını ve sonuçtan bilgi verilmesi ilgili komutandan isteyebilir.

İşledikleri disiplin suçları hakkında 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri uygulanır.

Askeri yargıya tabi suçlarında, haklarında 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ile 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanununa göre işlem yapılır.

Mülki hizmetten doğan veya bu tür hizmeti yaparken işlenen suçlarında haklarında Memurin Muhakematı Hakkında Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

Adli hizmetlerden doğan suçlarında, amir durumunda olan İl Jandarma Alay Komutanı ile kadrolu yardımcıları, merkez ilçesi ve ilçe jandarma bölük komutanları ile bu görevleri vekâleten yürütenler hakkında, hâkimlerin görevlerinden dolayı tabi oldukları yargılama usulleri, bu sayılanlar dışındaki görevlilerin adli hizmetlerinden doğan suçlarında ise Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 154 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

Kişisel suçlarında umumî hükümlere göre işlem yapılır.

Açığa çıkarılma ve görevden uzaklaştırma

MADDE 18. — Jandarma subay ve astsubayları ile uzman jandarma çavuşlarının açığa çıkarılmaları ile açığa çıkarılmanın kaldırılmasına ait işlemler 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, sivil

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

Jandarma birlik komutanları ile kurum amirlikleri emrine atanan veya emrindeki jandarma subay, astsubay ve uzman jandarmaların istihdam yerleri; hizmet ihtiyaçları dikkate alınarak, ilgili birlik komutanları veya kurum amirlerince düzenlenir. Ancak emniyet ve asayiş jandarma birliklerinde İl Jandarma Alay Komutanlığı emrine atanan astsubay ve uzman jandarmaların görev yerlerinin tespitinde valilerin görüşü alınır.

Disiplin ve soruşturma usulleri

MADDE 15. — Jandarma personeli hakkında disiplin ve soruşturma işlemleri aşağıdaki usullere göre yapılır.

a) Subay, astsubay, uzman jandarma, askerî öğrenci, erbaş ve erlerle sivil memurların disiplin yolu ile cezalandırılmaları; Garnizon komutanlarının yetkileri saklı kalmak kaydıyla kendi yetkili disiplin amirlerince, işçilerle sözleşmeli ve geçici personelin cezalandırılmaları ise yürürlükte olan sözleşme hükümlerine göre yapılır.

b) Jandarma personelinin işledikleri disiplin suçları için 477 sayılı «Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanun» hükümleri uygulanır.

c) Jandarma personelinin askerî yargıya tabi suçlarında, 353 sayılı «Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu» na göre işlem yapılarak haklarında 1632 sayılı «Askerî Ceza Kanunu» ile 765 sayılı «Türk Ceza Kanunu» hükümleri tatbik olunur.

d) Jandarma personelinin mülki hizmetten doğan veya bu tür hizmeti yaparken işlenen suçlarında; 15.5.1930 gün ve 1609 sayılı «Bazı Cürümlerden Dolayı Memurlar ve Şerikleri Hakkında Takip ve Muhakeme Usulüne Dair Kanun» hükümleri saklı kalmak şartıyla 4.2.1939 tarihli «Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkatı» hükümlerine göre işlem yapılır.

e) Adli hizmetlerden doğan suçlarda; ilçe ve merkez ilçe jandarma bölük komutanları ile bu hizmetleri vekâleten yürütenler hakkında 1412 sayılı «Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu» nun 154/4 üncü maddesi gereğince 24.2.1983 gün ve 2802 sayılı «Hâkimler ve Savcılar Kanunu» nun 82 ve müteakip maddelerinde gösterilen hâkim ve savcılarının tabi oldukları muhakeme usulü uygulanır.

f) Jandarma personelinin kişisel suçlarında genel hükümlere göre işlem yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Açığa Alınma ve Görevden Uzaklaştırma

Açığa alınma ve görevden uzaklaştırma

MADDE 16. — Jandarma subay ve astsubayları ile uzman jandarmaların açığa alınma ile açığa alınmanın kaldırılmasına ait işlemleri; 926 sayılı «Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu», sivil memurların

(Danışma Meclisinin Kabul Ettığı Metin)

memurların görevden uzaklaştırılmaları ve göreve başlatılmaları ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine göre yapılır.

İşten el çektirme ve görevden uzaklaştırma

MADDE 19. — Jandarma subay, astsubay ve uzman jandarma çavuşlar ile sivil memurlar :

a) Askerî yargıya tabi suçlardan dolayı gerektiğinde, 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 84 üncü maddesi hükmüne göre, nezdinde askerî mahkeme kurulan kıt'a komutanı veya askerî kurum amirince,

b) 1609 sayılı Kanun kapsamına giren suçlar sebebiyle veya Memurin Muhakematı Hakkında Kanunun 12 nci maddesi hükmüne göre il jandarma alay karargâhı mensupları ile ilçe ve bucak jandarma teşkilatında görevli personel için; il jandarma alay komutanının teklifi üzerine vali tarafından, il jandarma alay komutanı için valinin teklifi, Jandarma Genel Komutanının uygun görmesi üzerine İçişleri Bakanınca,

c) Ağır hapsi gerektiren cürümlerde; suç delillerinin elde edilmesini temin veya değiştirilmesini veya yok edilmesini önlemek bakımından gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Jandarma Genel Komutanınca, Geçici süre ile işten el çektirilebilir veya görevden uzaklaştırılabilirler.

Bu tür işten el çektirme veya görevden uzaklaştırmalar açığa çıkarma olmayıp, onun hukukî ve malî sonuçlarını doğurmaz.

Malî hükümler

MADDE 20. — Jandarma Genel Komutanlığının bütçesi, İçişleri Bakanlığının bünyesinde ve bu Bakanlığın bütçesinden ayrı olarak düzenlenir.

MADDE 21. — Jandarma Genel Komutanlığı ikmal hizmetleriyle faaliyetlerine ait her türlü ihtiyaçlarını ve Millî Savunma Bakanlığınca sağlanacak silah ve mühimmatını kendi bütçesinden karşılar.

Seferde ve olağanüstü durumlarda diğer kuvvetler emrine girecek Jandarma birliklerinin her türlü ihtiyaçları (sefer stokları dahil) emrine gireceği Kuvvet Komutanlıklarının standartlarına uygun olarak barıştan itibaren Millî Savunma Bakanlığınca sağlanır.

MADDE 22. — Jandarma Genel Komutanlığı personeli bu kanunla getirilen hakların yanısıra, özlük hakları bakımından, Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, Devlet Memurları Kanunu ile genel ve özel düzenleme getiren diğer kanunlarla emsallerine verilen haklardan da yararlanır.

MADDE 23. — Jandarma Genel Komutanlığına mensup veya bu Komutanlık bünyesine atanmış diğer kuvvetler askerî personeline ayrıca «Emniyet ve asayiş hizmeti muhtelif ücret ödemesi» yapılır. Bunun miktarı ile ödeme hal ve şartları her yıl Bütçe Kanununda belirtilir.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

görevden uzaklaştırılmaları ve göreve başlatılmaları 657 sayılı «Devlet Memurları Kanunu» hükümlerine göre yapılır.

İşten el çektirme ve görevden uzaklaştırma

MADDE 17. — Jandarma subay, astsubay ve uzman jandarma ile sivil memurları;

a) Askerî yargıya tabi suçlardan dolayı gerektiğinde, 353 sayılı «Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu» nun 84 üncü maddesi hükmüne göre, nezdinde askerî mahkeme kurulan kıt'a komutanı veya askerî kurum amirince,

b) 1609 sayılı Kanun kapsamına giren suçlar sebebiyle veya «Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkatın» 12 nci maddesi hükmüne göre il jandarma alay komutanlığı karargâhı mensupları ile ilçe ve bucağın jandarma teşkilatında görevli personel için; il jandarma alay komutanının teklifi üzerine vali tarafından, il jandarma alay komutanı için valinin teklifi, Jandarma Genel Komutanının uygun görmesi üzerine İçişleri Bakanınca,

c) Ağır hapis gerektiren cürümlerde; suç delillerinin elde edilmesini temin etmek yahut değiştirilmesini veya yok edilmesini önlemek bakımından gecikmesinde sakınca bulunan hallerde tümen, tugay, bölge komutanları ile Denetleme Başkanının teklifi üzerine Jandarma Genel Komutanınca,

Geçici süre ile işten el çektirilebilir veya görevden uzaklaştırılabilirler.

Bu tür işten el çektirme veya görevden uzaklaştırmalar açığa alınma olmayıp onun hukukî ve malî sonuçlarını doğurmaz.

BEŞİNCİ KISIM

Mali Hükümler

Bütçe

MADDE 18. — Jandarma Genel Komutanlığının bütçesi, İçişleri Bakanlığının bünyesinde ve bu Bakanlığın bütçesinden ayrı olarak düzenlenir.

İkmal esasları

MADDE 19. — Jandarma Genel Komutanlığı ikmal hizmetleriyle faaliyetlerine ait her türlü ihtiyaçlarını ve Millî Savunma Bakanlığınca sağlanacak silah ve mühimmatını imkân nispetinde Türk Silahlı Kuvvetleri standartlarına uygun olarak kendi bütçesinden karşılar.

Genelkurmay Başkanlığınca lüzum görülecek hallerde seferberlik ve savaş halinde Kuvvet Komutanlıkları emrine girecek jandarma birliklerinin her türlü ihtiyaçları (sefer stokları dahil) emrine gireceği Kuvvet Komutanlıklarının standartlarına uygun olarak barıştan itibaren Millî Savunma Bakanlığınca sağlanır.

Özlük hakları

MADDE 20. — Jandarma Genel Komutanlığı personeli; bu Kanunla getirilen hakları yanısıra, özlük hakları bakımından, 926 sayılı «Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu», 657 sayılı «Devlet Memurları Kanunu» ile genel ve özel düzenleme getiren diğer kanunlarla verilen haklardan da yararlanır.

Emniyet ve asayiş hizmeti muhtelif ücret ödemesi

MADDE 21. — Jandarma Genel Komutanlığına mensup veya bu Komutanlık bünyesine atanmış diğer kuvvetler askerî personeline ayrıca «Emniyet ve asayiş hizmeti muhtelif ücret ödemesi» yapılır. Bunun miktarı ile ödeme hal ve şartları her yıl Bütçe Kanununda belirtilir.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

MADDE 24. — Uzman jandarma çavuşlar ile erbaş ve erlerin kaynakları, hizmet süreleri, terfileri, maaş, tahsisat, giyim, kuşam ve beslenme usulleri özel kanunlarında gösterildiği gibidir.

MADDE 25. — Görevlerinin niteliği icabı kazandan beslenemeyen jandarma erbaş ve erlerine kanuni yiyecek istihkak maddelerinin aylık maliyeti kadar tayin bedeli, tutarı Millî Savunma Bakanlığı ile varılacak muhtabakata göre Jandarma Genel Kumutanlığınca saptanarak İçişleri Bakanının onayından sonra her ay peşin olarak ödenir.

Yönetmelik çıkarılması

MADDE 26. — Bu Kanunun uygulanmasını sağlamak üzere, Kanunun yayımını izleyen altı ay içerisinde, Millî Savunma, İçişleri ve Maliye Bakanlıklarınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konacak bir yönetmelik çıkarılır.

Yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak olan hükümler

MADDE 27. —

- a) 1706 Sayılı Jandarma Kanunu ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.
- b) 1. 1624 Sayılı Dahiliye Vekâleti Merkez Teşkilatı ve Vazifeleri Hakkında Kanunun,
2. 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun,
3. 3201 Sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun,
4. 5442 Sayılı İl İdaresi Kanununun ve

Diğer kanunların

Bu Kanuna aykırı hükümleri jandarma teşkilatı için uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun 26 ncı maddesiyle çıkarılması öngörülen yönetmelik yürürlüğe girmeye kadar, 1 Aralık 1937 gün ve 2/7756 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulmuş olan Jandarma Teşkilat ve Vazife Tüzüğü ile ek ve değişikliklerinin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

Uzman jandarma ile erbaş ve erlerin diğer özlük hakları

MADDE 22. — Uzman jandarmaların hizmet süreleri, giyim, kuşam, beslenme usulleri ve diğer özlük hakları ile erbaş ve erlerin kaynakları, hizmet süreleri, kıyafetleri özel kanunlarında gösterildiği gibidir.

Tayın bedeli

MADDE 23. — Görevlerinin niteliği icabı kazandıktan beslenemeyen jandarma erbaş ve erlerine kanunî yiyecek, istihkak maddelerinin aylık maliyeti kadar tayın bedeli tutarı, Millî Savunma Bakanlığı ile varılacak mutabakata göre Jandarma Genel Komutanlığınca saptanarak İçişleri Bakanının onayından sonra her ay peşin olarak ödenir.

ALTINCI KISIM

Yönetmelik, Yürürlükten Kaldırma, Geçici Hükümler ve Yürürlük

BİRİNCİ BÖLÜM

Yönetmelik Çıkarılması

Yönetmelik

MADDE 24. — Bu Kanunun ve ilgili maddelerinin uygulanmasını sağlamak üzere İçişleri Bakanlığının sorumluluğunda ilgili bakanlıklarla müştereken hazırlanacak yönetmelikler Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde yürürlüğe sokulur.

İKİNCİ BÖLÜM

Yürürlükten Kaldırılan ve Uygulanmayacak Olan Hükümler

Yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak olan hükümler

MADDE 25. — a) 1706 sayılı Jandarma Kanunu ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

b) 1) 1624 sayılı Dahiliye Vekâleti Merkez Teşkilatı ve Vazifeleri Hakkında Kanunun,

2) 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun,

3) 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun,

4) 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun,

ve diğer kanunların,

Bu Kanuna aykırı hükümleri Jandarma Teşkilatı için uygulanmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Geçici Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun 24 üncü maddesiyle çıkarılması öngörülen yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, 1 Aralık 1937 gün ve 2/7756 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulmuş olan «Jandarma Teşkilat ve Vazife Tüzüğü» ile ek ve değişikliklerinin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 2. — Jandarma Genel Komutanlığı bünyesindeki deniz birlik ve tesisleri, Sahil Güvenlik Komutanlığının kurulmasını müteakip 1985 yılına kadar Jandarma Genel Komutanlığına bağlı olarak hizmet icra ederler.

Yürürlük

MADDE 28. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 29. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 2. — Jandarma Genel Komutanlığı bünyesindeki deniz birlik ve tesisleri ile buralarda hizmet yapan sivil memur ve işçiler; 9.7.1982 gün ve 2692 sayılı Kanunla kurulup 1985 yılına kadar Jandarma Genel Komutanlığına bağlı olarak görev icra edecek Sahil Güvenlik Komutanlığına geçerler.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, yeterli polis bulunmaması nedeniyle jandarmanın polis sahalarındaki görev ve sorumluluğu devam eder. Polis miktarına bağlı olarak jandarma bu sahaları Emniyet Genel Müdürlüğüne devreder.

GEÇİCİ MADDE 4. — 24 Haziran 1965 tarih ve 635 sayılı «Uzman Jandarma Kanunu» hükümlerine tabi olarak Jandarma Genel Komutanlığı teşkilatında hizmet yapan personelin tamamı meslekten ayrılıncaya kadar, bu Kanunla düzenlenen uzman jandarma ile ilgili hükümler yürürlükte kalır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yürürlük ve Yürütme

Yürürlük

MADDE 26. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

